

Tandläkartidningen

Klinikliv

En specialutgåva för hela teamet ♥ Vår 2015

CHEFEN I FOKUS
Tandhygienisten
leder teamet

ORON FÖR FLUOR
Så kan du minska
den ökade rädslan

TANDSKÖTERSKEBRIST
Ny yrkesgrupp tar
Örebro genom krisen

Stort tema
om team-
tandvård

Bli ett bättre

team

✓ *Fördelarna* ✓ *Tipsen* ✓ *Utmaningarna*

För tandläkare som vill känna upplevelsen av premiumtandteknik

Kombinationen av lång erfarenhet, hög kompetens,
teknikförsprång och ett utpräglat personligt bemötande gör
oss till den samarbetspartner du som tandläkare förtjänar.

ÖRESTAD DENTALLAB
– I tandvårdens tjänst –

Box 425. 201 24 Malmö. Telefon 040-16 20 00. Telefax 040-16 21 44.
info@odlab.se www.odlab.se

Välkommen till vår nya tidning för hela teamet

Det du håller i din hand är en specialtidning som vi på Tandläkartidningen har gjort. Den heter som du säkert redan sett Klinikliv och vänder sig till hela tandvårdsteamet.

Denna specialtidning går ut gratis till landets alla yrkesverksamma tandläkare, till tandhygienister, tandsköterskor och tandtekniker och har en total upplaga på cirka 16 000 exemplar.

Är det så att du hör till någon av dessa yrkesgrupper och ändå inte har fått tidningen – hör av dig till oss så ska vi se till att du kommer med på adresslistan till nästa gång.

DEN HÄR ALLRA FÖRSTA utgåvan av Klinikliv handlar till betydande del om teamtandvård. Vi skriver om det för att vi vet att ett gott och effektivt samarbete mellan alla i teamet faktiskt är en förutsättning för god tandvård och nöjda patienter.

Här lyfter vi goda exempel, ger tips och annat som du och dina kollegor förhoppningsvis kan inspireras av och få nytta av på er arbetsplats.

Här hittar du också artiklar om svensk tandvård i ett nordiskt perspektiv, om den

ökande oron för fluor – inte minst bland småbarnsföräldrar – och ger tips på hur du ska kunna möta denna oro och få dina patienter att förstå hur viktig fluortandkräm är i dagens sockerindränkta samhälle.

Men i denna tidning får du också läsa om kärlek på jobbet och hur svenskarna ser på det. Samt bland annat om den allt större bristen på tandsköterskor, om vikten av en erfaren tandsköterska för en nyexad tandläkare och om hur folktandvården i Örebro infört en helt ny yrkeskategori för att försöka mildra tandsköterskebristen.

DU ÄR FÖRSTÅS HJÄRTLIGT välkommen med synpunkter på denna tidning och/eller tips om vad vi ska ta upp för ämnen i nästa utgåva. Hoppas att du ska ha nytta och glädje av Klinikliv!

Örjan Björklund,
chefredaktör
Tandläkartidningen

Klinikliv

Postadress: Box 1217,
111 82 Stockholm, Besöks
adress: Österlånggatan 43
Tel: 08-666 15 00 (växel)
E-post: redaktionen@
tandlakarforbundet.se
Hemsida: www.tandlakar-
tidningen.se
E-post direkt till en person:
förnamn.efternamn@
tandlakarforbundet.se

REDAKTION:
**Chefredaktör/
ansvarig utgivare:**
Örjan Björklund,
08-666 15 06
Reportrar:
Mats Karlsson, Janet Suslick,
Karin Tideström, Åsa Bolm-
stedt, Sally Henriksson,
Örjan Björklund.
Art director: Lotta Lundin,
A4
Webbredaktör:
Linda Persson,
08-666 15 19

OMSLAG:
Bild: Lasse Hejdenberg

ANNONSER:
Annonsansvarig
Christer Johansson,
08-666 15 27
Platsannonser
Lasse Mellquist,
08-666 15 28

TRYCK:
Ljungbergs Tryckeri AB
26422 Klippan
ISSN 0039-6982

All redaktionell text lagras elektroniskt av Tandläkartidningen för att kunna publiceras också på internet. Författare som inte accepterar detta måste meddela förbehåll. I princip publiceras inte artiklar med sådant förbehåll.

Bli ett bättre team

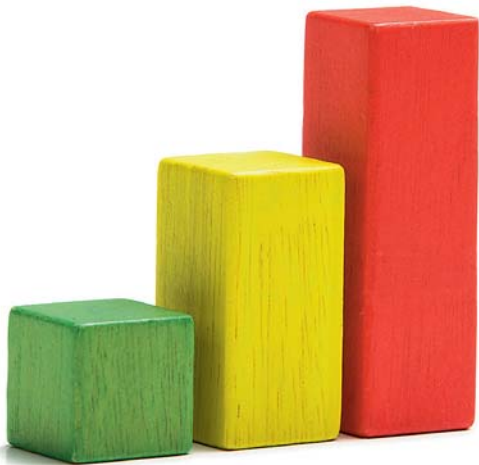

Foto: Dreamstime

7

NORDEN I SIFFROR.
Svensk tandvård skiljer på vissa sätt ut sig från tandvården i våra nordiska grannländer.

18

CHEFEN VALD AV PERSONALEN.
Tandhygienisten Karin Holmberg leder Smile-kliniken i Vänersborg.

30

FLUOR.
Rykten om att fluor är skadligt sprids snabbt på sociala medier. Vi hjälper dig att hitta argumenten som når fram.

37

MIN GREJ.
Vi frågade: Vad är det för hjälpmedel eller pryl som du inte kan klara dig utan i det dagliga arbetet? Här hittar du svaren.

46

KÄRLEK OCH ARBETE.
De gifte sig för 46 år sedan och arbetar varje dag tillsammans på den gemensamma kliniken. Hur fungerar det?

Foto: TT Bild

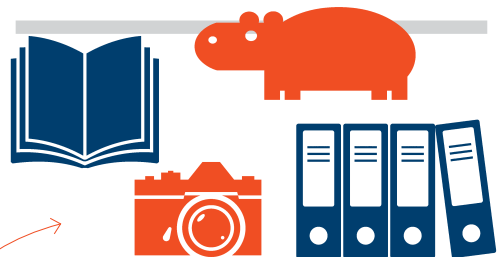

Foto: Emil Malmberg

Foto: Dragan Mitrovic

Dessutom

23 LILLA KLINIKEN. Samarbetet är tajt på Värmlands minsta folktandvårdsklinik.

55 MÄSSNYTT. Häng med till världens största tandvårdsmässa i Köln.

58 PRISAT VÄNTRUM. Färgerna förhöjer inte bara trivseln på jobbet utan kan också användas för att lugna oroliga patienter.

67 NYTT JOBB. Tandvårdsbiträde är en ny yrkeskategori som folktandvården i Örebro infört. På sid 68 möter du också en steriltekniker – en annan ny yrkesgrupp inom tandvården

12

Centrum för oral rehabilitering i Norrköping är en specialistklinik med ett speciellt sätt att få teamet att arbeta effektivt.

NSK

iCare+

Byt in din gamla smörjmaskin!

Varför nöja sig med bara en smörjmaskin när det finns en maskin som gör alla steg. iCare+ rengör, desinficerar och smörjer – höggradigt rent både utvändigt och invändigt. Den enda maskinen dina hand- och vinkelstycken behöver mellan patienter i den normala behandlingen. Passa på och byt in din smörjmaskin så får du en enklare vardag.

5 000:-
i inbyte

Höggradigt rena och smorda vinkelstycken på 14 minuter

Varför nöja sig med bara en smörjmaskin när det finns en maskin som gör alla steg. iCare+ rengör, desinficerar och smörjer 4 vinkelstycken på 14 minuter - höggradigt rent både utvändigt och invändigt.

iCare+ känner dessutom av om vinkelstycket är skadat och om vatten- eller kylkanaler är blockerade.

Med de biologiskt nedbrytbara rengörings- och desinficeringsmedlen n.clean och n.cid som används utanpå och inuti instrumenten uppnås en optimal rengöring och desinficering och instrumenten behöver inte autoklaveras efteråt*.

*Gäller ej kirurgi- och endodontvinkelstycken som bör packas och steriliseras.

Se hela vår
vårkampanj på
www.tsdental.se

 TS DENTAL

TS Dental är svensk generalagent för märket NSK.
Box 37, 911 21 Vännäs, Tel. 0935-131 11, info@tsdental.se, www.tsdental.se

 **Svensk
dentalservice**

NSK:s sortiment kan även köpas via Svensk
DentalService / www.dental-service.se

Nordens tandvård bit för bit

FLEST INVÅNARE PER TANDLÄKARE, störst andel tandhygienister och högst andel offentliganställd tandvårdspersonal. Så ser tandvården i Sverige ut om man jämför den med kollegerna i våra nordiska grannländer. Här får du alla fakta om Nordens tandvård.

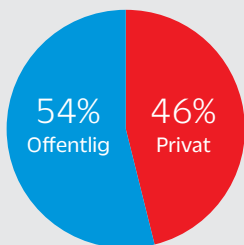
TEXT: ÖRJAN BJÖRKLUND
FOTO: DREAMSTIME

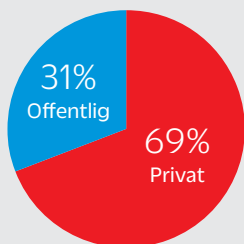
Island har inga offentliganställda

Andel tandläkare i resp. sektor

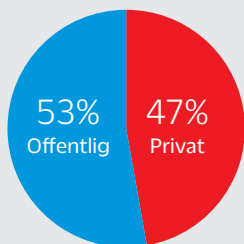
Sverige

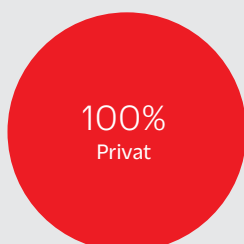
Norge

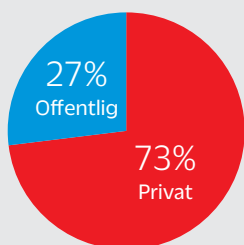
Finland

Island

Danmark

Nordisk tandvård i stor jämförelse

Svensk tandvård har betydligt större andel tandhygienister än de flesta andra nordiska länder. Men andelen kvinnliga tandläkare är störst i Finland.

TEXT: ÖRJAN BJÖRKLUND

I Sverige går det 0,52 tandhygienister på varje tandläkare och dansk tandvård ligger inte långt efter på denna punkt. Men i resten av de nordiska länderna är tandhygienisterna betydligt färre. Det visar en stor jämförelse av nordisk tandvård som Sveriges Tandläkarförbund tagit fram.

EFTERSOM SVERIGE ÄR störst av de nordiska länderna har vi förstås också fler som jobbar inom tandvårdens olika yrkeskategorier. Minst är Island där det bara finns sammanlagt 281 yrkesverksamma tandläkare.

Sverige har dock en sak gemensam med denna lilla ö-stat – de båda länderna har högst andel tandläkare över 54 år och står alltså båda inför stora pensionsavgångar under

de kommande åren. Andelen +54-åringar bland tandläkarna ligger här på 42 procent, vilket kan jämföras med Norge där siffran är 34 procent.

Sverige toppar också statistiken över flest invånare per tandläkare, men bara ganska knappt före Finland och Island. Lägst är denna sifra i Danmark.

Sverige och Finland har högst andel tandläkare sysselsatta i offentlig sektor, 45 respektive 53 procent. På Island är all tandvård privat. I Danmark finns 3 av 4 tandläkare i privat sektor.

Att kvinnorna dominerar tandläkaryrket allt mer syns tydligt i hela Norden, med visst undantag för Island.

Störst är andelen i Finland, där hela 7 av 10 tandläkare är kvinnor. Därefter återfinns Danmark, där 6 av 10 är kvinnor. Först på tredje plats kommer här Sverige med 54 procent kvinnor bland tandläkarna.

Vilket land som har Nordens bästa tandvård? Alla fem tycker säkert att det är de själva. ●

54 procent av tandläkarna i Sverige är kvinnor. Både i Finland och Danmark är andelen högre.

Danmark har lägst antal invånare per tandläkare

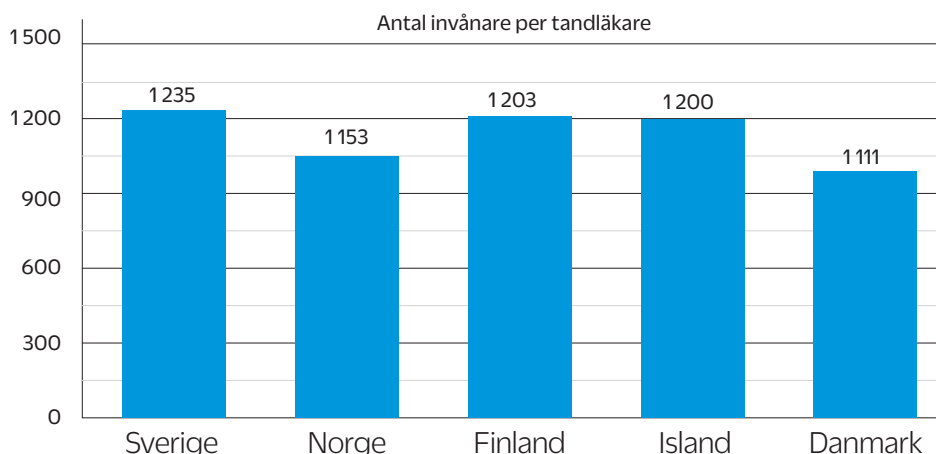

Foto: Dreamstime

Vi har flest tandläkare

Antal tandläkare/land

7 699

4 378

4 535

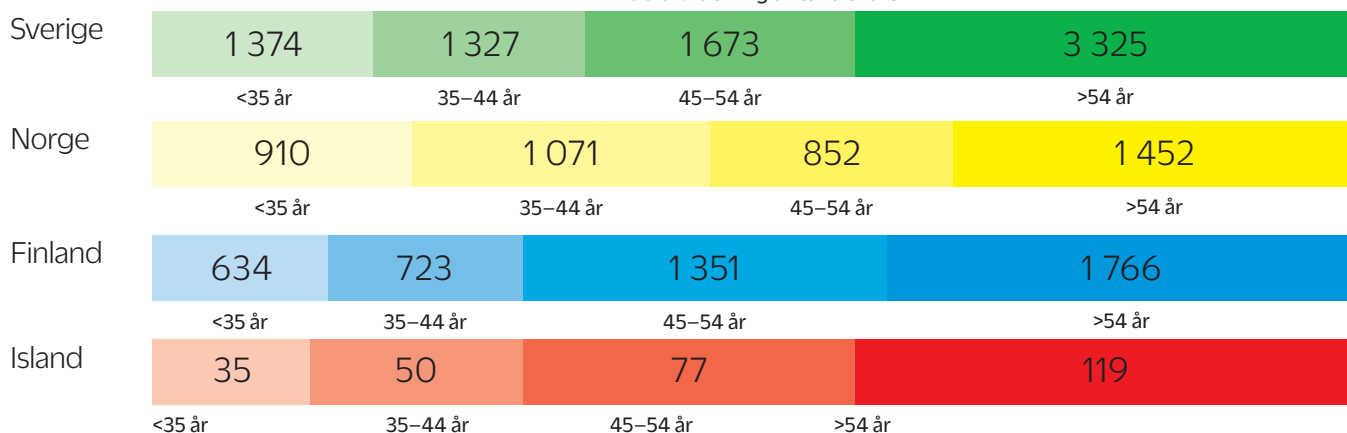
281

4 589

Högst andel äldre tandläkare i Sverige och Island

Åldersfördelning av tandläkare

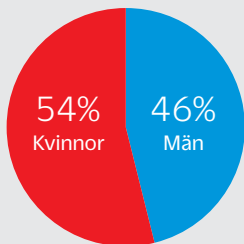

Tandvård i siffror

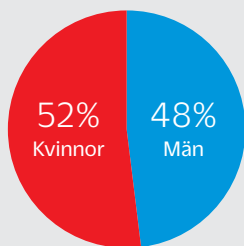
Finland har högst andel kvinnor

Tandläkare, fördelning kvinnor/män

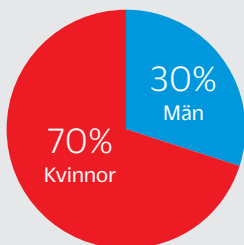
Sverige

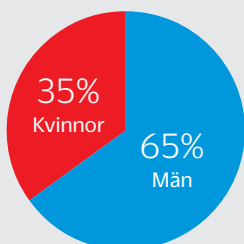
Norge

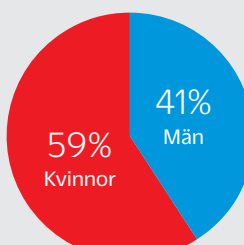
Finland

Island

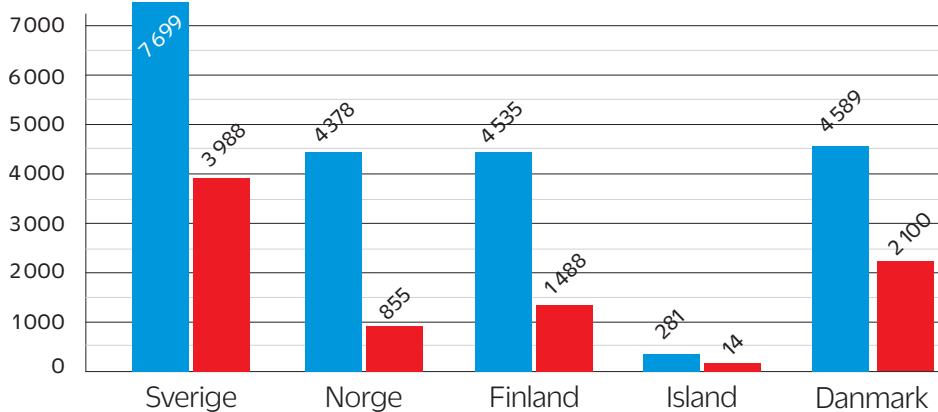

Danmark

Andelen tandhygienister är högst i Sverige

Antal tandläkare och tandhygienister i tandvården

21 482

är antalet tandläkare i Norden.

Foto: Colourbox

Så många tandsköterskor finns det

Antal yrkesverksamma

9 500

4 500

7 000

Finland och Island, ingen uppgift

4 mm i ett svep

A close-up illustration of a dental handpiece with a silver burr tip applying a thick, yellowish composite material into a prepared tooth cavity. The background is a solid blue color.

NYHET!

3-års studie av
J.W. van Dijken/U. Pallesen
presenterad på IADR
i september 2014 –
se abstract på
www.dentsply.se

SDR[®]

Smart Dentin Replacement

- 4 mm härdningsdjup – färre lager, enkelt och snabbt
- Självutjämnas och adapterar till kavitetväggarna
- 3 års kliniska data (Umeå/Köpenhamn)
- Över 30 miljoner fyllningar sedan introduktionen 2009

For better dentistry

DENTSPLY

Jobba i team

Specialister på att arbeta smart ihop

Centrum för oral rehabilitering i Norrköping
har tagit teamarbetet till nya nivåer.

TEXT: SALLY HENRIKSSON FOTO: FREDRIK SCHLYTER

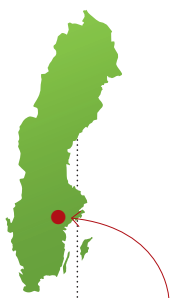
Perinella Laitinen Gran
Dentist

Perinella Laitinen Gran
Dentist

I den stora, gula, herrgårdslänkande tjugotalstalsbyggnaden i närheten av Centralstationen och Södra promenaden i Norrköping finns specialistklinikerna för oral rehabilitering som hör till Folk tandvården Östergötland. En trappa upp samverkar de fyra specialiteterna oral protetik, parodontologi, endodonti och bettfysiologi.

I ett av behandlingsrummen förbereds en tandblekning. Den är en del av en större behandling där en patient ska få kronor insatta. Tandsköterskan Bettina Beinerfelt tar emot patienten. Hon informerar honom om hur behandlingen går till, om de eventuella ilningar i tänderna som kan uppstå och hur han i sådana fall kan hantera dem.

Efter en liten stund kommer

Centrum för oral rehabilitering

- ... är en specialistklinik för behandling av tandinfektioner, tandförluster, tandlossning och bettfysiologiska problem.
- Kliniken har ett tjugotal medarbetare och hör till Folk tandvården Östergötland.
- Förra året hade kliniken 8 130 patientbesök.

• Centrum för oral rehabilitering håller till på samma ställe som Folk tandvården Druvan och Centrum för ortodonti/pedodonti.

specialisttandläkaren Pernilla Larsson Gran in i rummet. Hon hälsar på patienten och tillsammans med Bettina Beinerfelt studerar hon patientens provisorium. De diskuterar passformen och Bettina Beinerfelt frågar patienten vad han själv tycker om formen och längden på tänderna. Tandteknikern Nina Bergersén kommer in med bleknings-skenan, och dagens behandling kan börja.

PERNILLA LARSSON GRAN lämnar rummet för nästa patient, som tandsköterskan Helena Rydberg har tagit emot. Denna patient har för få tänder och genomgår en omfattande tandreglering. Tillsammans med parodontologen och klinikchefen Carin Starkhammar Johansson undersöker Pernilla Larsson Gran patienten och beslutar hur behandlingen ska fortskrida.

Och på det viset fortsätter eftermiddagen på kliniken i Norrköping. Specialisttandläkarna flyter in och ut ur behandlingsrummen, mellan de olika patienterna, medan tandsköterskorna med vana händer tar emot, sätter igång och avslutar de olika behandlingarna.

– **VI JOBBAR EXTREMT** integrerat här. En patient kan vid samma tillfälle träffa tre fyra specialister. Patienten är hela tiden i

centrum och sitter kvar i samma stol. Det blir mindre ställtider och ett bättre flow på det viset, säger Pernilla Larsson Gran.

Hon pratar med entusiasm om öppenheten på kliniken. Hierarkier finns inte längre, menar hon. Då fungerar inte den här typen av samarbete. I stället är det viktigt med en lärande miljö som bygger på nära samarbete, lyhördhet och tillit.

EN AV UTMANINGARNA med teamarbetet är att pussla ihop tiderna. Det kräver noggrann planering och stor flexibilitet bland medarbetarna.

Plus och minus med teamarbete

Enligt Pernilla Larsson Gran

Den delade arbetsglädjen när en patient kan le och fungera igen.

Om någon i teamet inte känner sig trygg att säga nej till ett arbetsmoment.

ning och stor flexibilitet bland medarbetarna.

– Vi använder oss inte av interna remisser utan prioriterar att gå in till varandras patienter trots att det ibland blir lite stressigt. Men annars måste man ta sig den tiden vid ett annat tillfälle och be patienten att komma tillbaka, vilket kanske tar mer tid i slutändan, säger Carin Starkhammar Johansson och tillägger:

– Det är viktigt att man inte känner sig störd utan tänker ”vad roligt, nu kan jag vara med och bidra med något”.

Att få teamarbetet att fungera är ett långsiktigt arbete som måste få ta sin tid. Det handlar om att få tandsköterskor och tandhygienister att vilja och våga göra saker som kanske inte hör till deras van-

● Tandläkaren Pernilla Larsson Gran och tandsköterskan Bettina Beinerfelt samarbetar kring patienten Daniels behandling.

FOLKTANDVÅRDEN
Örebro
Pernilla Larsson Gran
Övertandläkare

FOLKTANDVÅRDEN
Örebro
Bettina Beinerfelt
Prostodontolog/Tandtekniker

Jobba i team

→ liga arbetsuppgifter. Det handlar också om att tandläkarna ska vilja och våga delegera och ta emot hjälp på ett prestigelöst sätt.

VARJE VECKA SAMLAS också alla specialisttandläkare på kliniken för ett så kallat terapimöte där svåra patientfall tas upp, så att de tillsammans kan fundera kring val av behandling. Men också för att utvärdera redan genomförda behandlingar.

– För att det ska fungera måste man våga ge och ta både positiv och negativ kritik. Det kräver också mod att blotta sig och visa upp sitt arbete, säger Carin Starkhammar Johansson.

Det är viktigt att komma ihåg att det här sättet att arbeta i team inte passar alla. Ingen ska tvingas in i det, tycker Carin Starkhammar Johansson. Nyutbildade tandläkare varken kan eller bör delegera vissa uppgifter till sina tandsköterskor, eftersom de själva behöver öva sig på momenten. Och en del människor trivs helt enkelt inte med arbetsmetoden.

FÖR BETTINA BEINERFELT, som har varit tandsköterska i drygt 15 år, har arbetet förändrats mycket efter att hon för ett par år sedan genomgick en ettårig fördjupningsutbildning i protetik. I dag tar hon avtryck, fotograferar, gör estetiska korrekationer, provar ut och justerar proteser, tillverkar provisoriska tänder och är oftast den som både tar emot patienten och avslutar behandlingen.

– Traditionellt tandsköterskearbete skulle nog inte tillfredsställa mig längre. Det är jättero-

3

tips

från Pernilla Larsson Gran

Ha tydliga mål

– Se till att alla i teamet vet vilket målet för den enskilde patienten är.

Inse beroendet av varandra

– Utgå ifrån att alla i teamet är ömsesidigt beroende av varandra.

Kommunicera

– Ha en rak kommunikation byggd på öppenhet och förtroende.

ligt att få det här ansvaret, att få skapa relationer till patienterna och att arbeta tillsammans med andra. Det ger en varierad vardag, säger hon.

ATT DET ÄR HON och inte tandläkaren som utför en stor del av behandlingsmomenten har hon aldrig fått några frågor om från patienterna.

– Eftersom jag känner mig trygg med det jag gör så känns det nog naturligt och tryggt för patienterna också. Jag tror också att de upplever det som mindre stressigt eftersom de får mer tid i stolen, säger hon.

– Tandläkaren har sin yrkesskicklighet och jag har min. Vi skulle inte klara oss utan varandra. Det finns också tydliga gränser för vad jag som tandsköterska får göra och inte göra. Jag skulle aldrig göra något jag inte klarade av.

FÖR PERNILLA LARSSON GRAN, som utöver patientbesöken har en del andra uppgifter såväl internt som externt, frigör arbetssättet också värdefull tid.

– För mig kändes det naturligt redan från början. Patienten får längre besökstid, men jag behöver inte vara med hela tiden.

Även om medarbetarna på Centrum för oral rehabilitering är positiva och entusiastiska till teamarbetet så finns det så klart utmaningar. Om någon i organisationen blir sjuk kan det krävas ett stort arbete för att planera om och flytta på patienter.

Delegerad tandvård ställer också höga krav på utbildning och klinisk träning, och det gäller att alla i organisationen är samkörda och arbetar utifrån

tydliga, gemensamma kvalitetsmål. Dessutom finns en utmaning i traditionella hierarkier och tankar om att delegerad tandvård riskerar att sänka kvaliteten på vården.

– Jag kan ibland känna ett litet motstånd från vissa håll över att mina tandsköterskor utför en del moment på egen hand. Det finns fortfarande gamla traditioner som lever kvar, säger Pernilla Larsson Gran.

● Tandläkaren Pernilla Larsson Gran (mitten) tillsammans med tandsköterskorna Bettina Beinerfelt (vänster) och Helena Rydberg (höger).

Carin Starkhammar Johansson nickar igenkännande, och tillägger:

– Här har alla samma värde oavsett utbildning. Det är inte alls hierarkiskt nu, men det har tagit lång tid att jobba bort, säger hon.

EN VIKTIG VINST ÄR att personalomsättningen på kliniken i dag är oerhört låg. Carin Starkham-

”Här har alla samma värde oavsett utbildning.”

mar Johansson tror att det beror på att medarbetarna upplever arbetet som stimulerande.

Hon är också övertygad om att deras långtgående teamarbete är något som lockar nya medarbetare och underlättar rekryteringen.

– Det handlar om att utveckla medarbetarnas kompetens och få dem att trivas, så att de vill arbeta här och vi kan ge en bättre vård till alla. Vi hade kun-

nat välja att anställa fler tandläkare i stället för att låta tandsköterskorna utföra vissa av deras traditionella uppgifter, men jag tror inte att det hade blivit bättre vare sig för patienterna eller medarbetarna, säger hon.

– Med det här arbetssättet kan vi ge kortare väntetider och mer tid i stolen för patienten, men till bibehållen ekonomi för vår del, samtidigt som vårt arbete blir mer stimulerande. ●

Chefen är också en del av teamet

Hos tandvårdsföretaget Smile får personalen vara med och välja vem som ska bli chef. På Smile-kliniken i Vänersborg valde de tandhygienisten Karin Holmberg.

TEXT: SALLY HENRIKSSON FOTO: DRAGAN MITROVIC

Hon leder nu kliniken, som har ett långt utvecklat teamtänk. – Jag var mycket tveksam innan jag tackade ja. Men det har gått jättebra. Det är verkligen roligt, jag har så engagerade medarbetare, säger hon.

Det som fick Karin Holmberg att tveka när hon blev tillfrågad att bli klinikchef för den nya Smilekliniken i Vänersborg var dels det stora ansvaret, dels att hon skulle bli chef över sin tidigare chef. Hon hade då arbetat som tandhygienist i nio år på Praktikertjänst i Vänersborg. Det var en liten privat tandvårdsklinik med sju anställda som köptes upp av Smile 2008. Redan då hade de ett väl utvecklat teamarbete. Den tidigare ägaren och chefen, specialisttandläkaren Lars Salonen, är i dag konsult på Smile och Karin Holmberg är numera hans chef. – Det är klart att det först kän-

Smile i Vänersborg

- Kliniken öppnade 2008 och har tio behandlingsrum.
- Kliniken har 17 anställda; 1 klinikchef, 1 odontologiskt ansvarig, 2 receptionister, 4 tandläkare varav en 1 specialist, 5 tandhygienister och 6 tandsköterskor.
- Förra året hade kliniken 4 500 patienter varav cirka 700 barn.

des lite märkligt. Lars hade varit chef i över 20 år, han var ju van att driva sin klinik på sitt sätt, och så skulle jag komma och ta över. Men han ville inte vara chef när vi köptes upp, säger Karin Holmberg.

DE FLESTA ANSTÄLLDA följde med till den nya kliniken. Sedan dess har de expanderat, och i dagsläget är de 17 anställda. På kliniken finns både allmäntandläkare och specialisttandläkare, men tandhygienisterna och tandsköterskorna tar hand om en stor del av patientkontakten. Det är ofta tandsköterskorna som inleder och avslutar behandlingarna, tar avtryck, lägger bedövningar och tar röntgenbilder och fotografier. Även tandhygienisterna tas in tidigt. Inom Smile används en undersökningsmetod i elva steg, Diagnox, där tänder, bett, käkar, tuggmuskler, munslemhinna och blödningsgrad i munnen undersöks för att få en helhetsbild av patientens munhälsa. Då

är det viktigt att hela teamet är involverat redan från början.

– Vi arbetar mycket med kompetensutveckling. Tandsköterskorna får såväl extern som intern utbildning och lär sig hela tiden av de tandläkare de jobbar med, säger Karin Holmberg.

SOM CHEF SER Karin Holmberg det som en av sina viktigaste uppgifter att se till att teamsam-

● Karin Holmberg tvekade först att tacka ja till jobbet som klinikchef, men i dag är hon glad att hon tog det steget.

arbetet fungerar, och att de som rekryteras till kliniken vill arbeta i team. Men hon vill inte vara en chef som detaljstyr de olika teamen.

– Teamarbetet sköts av respektive teamledare, som är tandläkaren. Det är viktigt att teamen får utvecklas utifrån de personer som ingår i dem.

Tandsköterskan Kicki Karlsson sa först upp sig när klini-

ken köptes upp av Smile. Hon kände sig osäker på om hon ville vara en del av den nya, större organisationen, och fick samtidigt ett annat erbjudande. Men hösten 2010 sökte hon en tjänst som tandsköterska på Smile och i dag trivs hon mycket bra, inte minst tack vare teamarbetet.

– **JAG HADE ALDRIG STÅTT** ut med att vara ett sugstativ, som vi

tandsköterskor kallades förr. Nu tycker jag att det är jätteroligt att gå till jobbet. Det är aldrig en död stund, man är engagerad i allt och är med och ser helheten hos patienten, säger hon.

Det vanligaste på tandvårdskliniker är fortfarande att chefen är tandläkare, men Smile har ett särskilt tänk kring ledarskapet och tvekar inte att anställa chefer

Jobba i team

● På Smile i Vänersborg är alla anställda en viktig del i behandlingen av en patient, och hierarkierna har de lagt åt sidan.

→ som är tandsköterskor, tandhygienister eller som inte har någon odontologisk erfarenhet alls. För dem är det ledaregenskaperna som är det viktigaste.

EFTERSOM KARIN HOLMBERG inte är tandläkare har kliniken en parallell ledarorganisation där hon ansvarar för verksamhet, budget och personal, och tandläkaren Arvid Salonen är odontologiskt ansvarig. Att hon har odontologisk utbildning upplever hon dock som en fördel.

– Jag känner till utrustningen och de olika instrumenten och har koll på patientflöden och kölistor. En chef utan tandvårdsutbildning behöver säkert jobba ännu närmare den odontologiskt ansvariga.

Tjänsten som klinikchef är på halvtid och resterande 50 procent av sin arbetstid är Karin Holmberg kliniskt verksam tandhygienist. Hon ser inga problem med att ena stunden vara tandhygienist i ett team, och den andra stunden chef för hela kliniken. Utom möjligtvis att få tiden att räcka till.

– Arbetsledare är man 24 timmar om dygnet. Bara för att jag går in och tar en patient på mitt rum så försvinner inte ledarskapet, säger hon.

Som ledare tycker Karin Holmberg att hennes viktigaste uppgifter är att vara lyhörd och att få sina medarbetare att tri-

”Arbetsledare är man 24 timmar om dygnet. Bara för att jag går in och tar en patient på mitt rum så försvinner inte ledarskapet.”

vas på jobbet. Det gör de om de känner att de får ansvar, möjligheter att utvecklas och om de blir lyssnade på, men också om de har roligt och trivs i varandras sällskap. Nyligen stannade all personal till exempel kvar efter arbetstid och lagade mat tillsammans.

LIKSOM ALLA Smilekliniker arbetar kliniken mycket med utvärdering. Varje dag sätter de anställda betyg på hur arbetsdagen har varit. Enkäter delas också ut till alla patienter efter avslutad behandling.

– Vi brukar säga att vi har en organisation som är som en tre-

bent pall: nöjda kunder, medarbetartillfredsställelse och god ekonomi. Om något av de här benen inte är till belåtenhet då faller pallen.

Resultaten från utvärderingarna tas sedan upp på klinikmöten och skickas in till ledningen för Smile, som gör en sammanställning över alla kliniker. Att hela tiden mäta verksamheten ser Karin Holmberg som något positivt.

– Det gör att det inte bara blir fokus på pengar. Som verksamhetschef tycker jag att det är trevligt att lyfta fram de mjuka värdena och inte bara ekonomin, säger hon. ●

Att etsa eller inte etsa?

Bondingen som ger **valfrihet!**

x **e**no[®] *Select*

Adhesiven för både självets och ets&skölj

For better dentistry

DENTSPLY

Vi ♥ din vardag

Det är din utrustning.
Det är vår servicetekniker.
Det är din vardag.

Den som utför service vet hur bra
en produkt ska vara för att hålla.

Svensk Dentalservice hjälper dig genom att ha ett stort urval och möjlighet till anpassning av produkter, kunnig rådgivning och god personlig kontakt med alla kliniker. Det är ofta just den person du köper produkten av som gör installation, service och uppföljning.

Det är därför vi är bra på att förstå och förenkla varje vardag för hela tandvårdsteamet!

Tajt team ger god lönsamhet

Folktandvården Lesjöfors är Värmlands minsta folktandvårdsklinik. Förra året var den även länets mest lönsamma.

TEXT: JANET SUSLICK
FOTO: MITRA BELEVAD

Folktandvården Lesjöfors har Värmlands kanske tajtaste team. Här har en tandläkare, två tandsköterskor och en tandhygienist arbetat ihop sedan 1980-talet.

Att alla i teamet har lång erfarenhet bidrar säkert till lönsamheten. Likaså att de känner varandra och sina patienter väl. Men det viktigaste, enligt Bengt-Olof Eriksson, tandläkare och klinikchef, är att patienterna får större delen av sin tandvård hos tandsköterskorna och tandhygienisten.

– Många av våra patienter väljer frisktvård. De betalar för att hålla sig friska och det sköts bäst av profylaxpersonal, säger han.

– Vi använder Värmlands riskgrupperingssystem och varje patient får en individuell vårdplan utifrån det. Patienterna kommer till den personalkategori som blir mest effektiv. Klinikens sköterskor och hygienist har mycket patientkontakt, säger Bengt-Olof Eriksson.

När det behövs, går han in till dem och de gör en terapiplan tillsammans.

Bengt-Olof Eriksson arbetar runt 16 timmar i veckan aktivt

● Maj Magnusson och Bengt-Olof Eriksson (på vänstra sidan) började på Folktandvården Lesjöfors 1980. Britt-Marie Henningsson Blomgren och Kristina Linnér (till höger) började några år senare.

Folktandvården Lesjöfors

- På Folktandvården Lesjöfors jobbar en tandläkare, en tandhygienist och två tandsköterskor.
- Kliniken har cirka 1 200 vuxna patienter och 280 barn och ungdomar. Dessutom får runt 300 asylsökande akuttandvård på kliniken.
- Kliniken byggdes för fem år sedan och har två behandlingsrum.

med patienter på kliniken. En dag i veckan är han på Folktandvården Munkfors, där han också är klinikchef. Han har även flera centrala uppgifter inom Folktandvården Värmland. Han är ordförande i frisktvårdsgruppen och är med i arbetsgivargruppen, bland annat.

TANDSKÖTERSKORNA PÅ kliniken, Maj Magnusson och Britt-Marie Henningsson Blomgren, är relativt självständiga. Maj började samtidigt som Bengt-Olof 1980 och Brittis, som hon kallas av arbetskamraterna och patienterna, började fyra år senare.

– Jobbet har utvecklats myck-

et på 35 år. I början assisterade jag Bengt-Olof hela tiden. I dag har jag egna patienter och jobbet är mycket mer varierat, berättar Maj Magnusson.

JUST ATT ARBETET ÄR SÅ omväxlande uppskattar både hon och Brittis.

Vanliga arbetsuppgifter är att assistera, sköta sterilen, beman-
na receptionen, kalla patienter och sköta administrationen. Tandsköterskorna gör också schemalagda hälsokontroller på barnen, som besöker tandvården minst en gång om året. De friskaste undersöks av tandläkare bara fem gång-

Jobba i team

● – I den här åldern tycker alla barn om skolan, så det är väldigt roligt att besöka klasserna, säger Britt-Marie (Brittis) Henningsson Blomgren.

➔ er under barn- och ungdomsåren, de övriga oftare. Barnen som har sämst tandhälsa får profylax, till exempel fluorbehandling, hos Maj Magnusson eller Brittis Henningsson Blomgren upp till fyra gånger om året.

Förutom att träffa barnen individuellt besöker Brittis Henningsson Blomgren skolklasser flera gånger om året. Det gäller förskoleklassen och årskurs ett. Tandhygienisten Kristina Linnér ger tobaksinformation till årskurs fem och åtta.

Sedan fem år tillbaka ligger kliniken i två helrenoverade klassrum på baksidan av den röda tegelstensskolan. Högstadieläverna går i skolan direkt ovanför kliniken. Det är praktiskt, för när ungdomarna glömmar bort sina tider springer någon upp och hämtar dem.

När Kristina Linnér gör munhälsobedömningar och ger Lesjöfors sköra äldre nödvändig tandvård, assisterar någon av tandsköterskorna. Det finns ett servicehus och ett gruppboende i tätorten och de gör också många besök hos äldre som bor i byarna runt Lesjöfors.

MÅNGA ÅRS SAMARBETE gör att personalen är van att "läsa" varandra.

– Vi är som en familj. Vi känner varandra utan och innan, säger Kristina Linnér.

– Om någon är ledsen, förstår man att något har hänt. Om jag har tänkt diskutera en patient och ser att Bengt-Olof är stressad, väntar jag med min fråga.

Lesjöfors är inte stort. Alla utom Brittis Henningsson Blomgren bor på orten. Bengt-Olof Eriksson har bara fyra minuters promenadväg till kliniken. Kristina Linnér bor så långt bort man kommer i tätorten – ett par kilometer.

Det finns för- och nackdelar med att arbeta på en liten ort. En fördel är att man oftast känner till stora förändringar i patienternas liv – om någon har flyttat hemifrån, blivit allvarligt sjuk eller om en anhörig har gått bort.

Ibland händer det att patienterna ringer hem till tandvårdspersonalen om de får tandvård under helgen.

– Är jag inte upptagen får de hjälp och patienterna blir då väldigt tacksamma, säger Bengt-Olof Eriksson.

Det samma händer också de andra.

– Får de syn på mig i affären händer det att de öppnar munnen och visar något som de undrar över, berättar Maj Magnusson.

Men det är inte på något otrevligt sätt, tvärtom.

– Det är bra att jobba på ett li-

"Vi är som en familj. Vi känner varandra utan och innan."

tet ställe. Jag har trivts i alla år, sammanfattar hon.

I JUNI GÅR Bengt-Olof Eriksson i pension. Även om han är väldigt nöjd med sitt yrkesval, med arbetsgivaren och med kliniken i Lesjöfors, ser han fram emot att göra annat.

– Jag har många intressen, bland annat flugfiske och jakt. Nu ska jag skaffa mig en finsk stövarvalp, och då får jag fullt upp, säger han.

– Jag kommer att sakna mina arbetskamrater och kolleger, men jag har inte stängt några dörrar. Om det skulle bli tråkigt att vara ledig för mycket finns det nog möjlighet att få arbeta igen, men då blir det på mina villkor i en omfattning som jag tycker är lämplig. ●

● Tandborstning står på schemat.

● Brittis Henningsson Blomgren visar hur man borstar rätt.

Dentalmind Digital X-ray 3.

Designad för bästa patientkomfort och användarvänlighet. Finns i två storlekar.

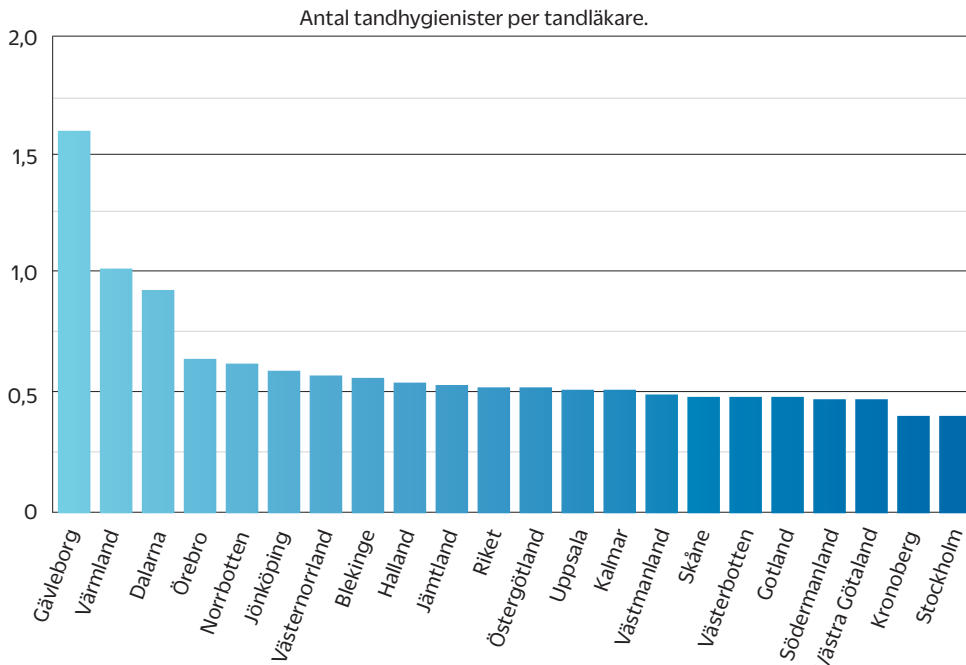
Vill du få bättre röntgenbilder? Kontakta Lena Vannas Löfqvist, specialist i odontologisk radiologi hos Dentalmind. Du når Lena på dentalmind.com eller tel **0346 - 488 00**

NYHET!

dentalmind[®]
INNOVATION ÄR VÅR MOTIVATION

Gävleborg har flest tandhygienister per tandläkare

Ont om erfarna tandhygienister

DET ÄR ONT OM arbetssökande tandhygienister med yrkeserfarenhet, medan utbudet av nyutexaminerade varierar mellan balanserat och bristande. Det bedömer Socialstyrelsen i sin NPS 2015. 3 700 tandhy-

gienister är verksamma inom tandvården, varav 98 procent är kvinnor. Medianåldern för tandhygienister sysselsatta i tandvård är 46 år.

Kvoten sysselsatta tandhygienister per tandläkare ökar,

men ökningstakten är olika snabb i olika län. I Gävleborg och Värmland finns det nu fler tandhygienister än tandläkare. Ovan kan du se siffrorna från alla län.

Örjan Björklund

PTJ går från ord till handling

PRAKTIKERTJÄNST HAR ett verksamhetsutvecklingsprogram riktat till hela teamet. Det heter Addera och är uppdelat i tre steg som kliniken tar i sin egen takt.

Varje steg innehåller två workshoppar där hela teamet deltar. Deltagarna går igenom hur verksamheten och arbetsprocesserna fungerar i dag, vilka effektiviserings- och förbättringsmöjligheter som finns och hur varje medarbetares kompetens kan utnyttjas på bästa sätt. Efteråt får kliniken hjälp med implementeringen. En adderakonsult följer upp på två coachande arbetsmöten samt via telefon.

Innehållet är oftast inget nytt för deltagarna, skillnaden ligger i upplägget, enligt Helena Gottfridsson, verksamhetsrådgivare inom Addera på Praktikertjänst.

– I vanliga fall skickas några medarbetare på kurs, men när de kommer tillbaka tar vardagen vid och kursen glöms bort. Här får hela teamet gå, sitta och prata och sedan arbeta vidare med hjälp av en konsult. Det gör det lättare att gå från ord till handling, säger Helena Gottfridsson. KT

My Dental Guide: Guided Surgery Knowledge Center

- Möjlighet till guidekirurgi med lambå alt. flapless
- Kompatibelt med de flesta implantatsystem
- All programvara, service och support finns lokalt i Sverige
- Tillverkning av operationsguider sker i Sverige
- Nytt och enklare arbetsflöde minimerar arbetstiden på kliniken
- Kräver inga investeringar

Fallbeskrivningar och mer info på: www.mydentalguide.se

**MY
DENTAL
GUIDE**

My Dental Guide
Tel. 0760-951626

www.mydentalguide.se
info@mydentalguide.se

Open Licence

Planera kirurgin med uppkoppling till supporten hos My Dental Guide. Ingen förkunskap om programvaran krävs.

Gävleborg utvecklar tandhygienistrollen

Tandhygienister i Gävleborg vill jobba mer i team. De vill också ha mer vidareutbildning. Det visar en undersökning som Folk tandvården Gävleborg har gjort.

Syftet med undersökningen var att få fram ett kunskapsunderlag för att kunna utveckla tandhygienistrollen och därmed bli mer attraktiva som arbetsgivare.

– Gävleborg har flest tandhygienister per tandläkare i landet och vi är måna om att fortsätta att ha det så. Men fler är inne på liknande tankar och konkurrensen om tandhygienisterna ökar, sä-

ger Gunnar Thedéen, tandläkare och klinikchef för Folk tandvården Sättra i Gävle och projektledare för studien.

148 tandhygienister blev tillfrågade att svara på en enkät. Av dem lämnade 110 fullständiga svar. Utöver enkäten arrangerades också två fokusgrupper.

Sammanställningen visar att tandhygienisterna i Gävleborg gärna vill arbeta mer i team än de gör i dag. Variation i arbetet upplevdes också som viktigt.

– Tandhygienisterna vill både kunna ha egna patienter, arbeta i team och arbeta med externa partner som äldreboenden eller

BVC-mottagningar, säger Gunnar Thedéen.

Flera av tandhygienisterna

na önskade också fördjupade kunskaper inom medicinsk tandvård och parodontologi. Kontinuerlig kunskapspåfyllnad inom tandhygienisternas samtliga kompetensbehov var annars det mest uttryckta behovet.

”Gävleborg har flest tandhygienister per tandläkare i landet och vi är måna om att fortsätta ha det så.”

FTV Gävleborg har nu gått vidare med en liknande undersökning bland tandläkare och tandsköterskor. Resultaten kommer att presenteras för ledning och chefer inom organisationen.

– Arbetet med teamtandvård ser ganska olika ut på olika håll i länet och det kan även finnas stora variationer inom en och samma klinik. Förhoppningen är att vi ska hitta en gemensam definition av vad vi menar med teamtandvård. Från materialet kan klinikerna sedan hämta idéer och tankar och utveckla sina verksamheter, säger Gunnar Thedéen.

Karin Tideström

TYLÖSANDSDAGARNA 2015
Hotel Tylösand 16-18 september

Digital Protetik – från teori till praktik
”Cadda” eller kladda, och hur ska vi bonda på månda?

Se hela programmet och anmäl dig på www.sfop.se

SFOP SVENSK FÖRENING FÖR ORAL PROTETIK
SWEDISH SOCIETY FOR PROSTHODONTICS

Tandteknikerna kartlagda

EN KARTLÄGGNING av svensk tandteknik åren 2011–2012 visar att 2 241 personer då arbetade med framställning av tandtekniska arbeten i Sverige och att nästan 30 procent av dem fyller 65 år inom den närmaste tioårsperioden. Kartläggningen finns i en magisteruppsats gjord av Inger Idenäs Reinholdsson från tandteknikerprogrammet på Umeå universitet.

Uppsatsen visar vidare att drygt åtta av tio av dem som arbetar i tandteknisk produktion har formell tandteknisk utbildning.

Uppgifterna i uppsatsen baseras på en enkät till tandtekniska laboratorier och svaren visar att såväl teknik som materialval ändrat sig mycket under de senaste fem till tio åren. Efter förändringarna i tandvårdsstö-

Foto: Colourbox

det 2008 har antalet laboratorier som hade mer än hälften av sin produktion av tandtekniska konstruktioner i Kobolt-Kromlegeringar fördubblats, medan användandet av högädlade guldlegeringar minskat kraftigt.

Även gjutning i titan minskar.

Enkäten visar också att nio av tio av de tandtekniska laboratorier som svarat på enkäten inte skickar sina arbeten till underleverantörer utomlands.

Örjan Björklund

Foto: Colourbox

Tandsköterskor lyckligare än tandläkare

TROTS EN BETYDLIGT lägre lön är tandsköterskorna klart lyckligare än tandläkarna. Åtminstone enligt en brittisk undersökning som har mätt relationen mellan lön och lycka. Trots att tandläkarens inkomst i denna undersökning är sju gånger högre än tandsköterskans ligger den senare yrkesgruppen högre upp på lyckoskalan.

Kurser för alla!

- Oral medicin i den kliniska vardagen – hur gör man då? *Istanbul, 21–25 oktober*
- Munhålan – inkörspporten till bättre livsstil *Marrakech, 7–11 november*

Välkommen på kurs i höst! Läs mer om hela vårt nya breddade kursutbud och anmäl dig på: www.praktikertjanst.se/kursprogram

Följ oss på

 Praktikertjänst

Kickoff 2015

Följ med oss till Berlin 27–30 augusti för berikande kompetensdagar med aktuella ämnen:

- Fyllningar i komposit – inte bara en fråga om materialet
- Tillbaka till livet – kirurgiska möjligheter
- Periimplantit – profylax
- Hälsa ur hjärnfysiologiskt perspektiv

Öppet för alla tandvårdsteam i Sverige.

Mer information om Kickoff 2015 och våra intressanta föreläsare finns på: www.praktikertjanst.se

Har du frågor eller vill anmäla dig kontakta *Caroline Roos, 010-128 37 46, caroline.roos@ptj.se*

whitenessperfect

Köp
Multipack - få 10
förvaringsaskar och
20 vinylplattor
utan kostnad!*

Blekgelen med allt och lite till!

För första gången sedan 1989 har vi en ny blekgel som uppfyller våra höga krav på kvalitet och säkerhet. Den har självklart högt vatteninnehåll, perfekt avvägd viskositet, neutralt pH, kaliumnitrat för minskad känslighet och fluor för att stärka tanden. Särskilt bra passar Whiteness Perfect för dig som vill:

- Bleka med bästa kliniska resultat
- Slippa förvara blekgel i kylskåpet
- Sänka dina kostnader

* Erbjudandet gäller under april 2015 eller så länge lagret räcker.

Hittills har över 8 miljoner patienter behandlats med Whiteness Perfect!

Ring oss på 08-646 11 02 eller besök oss på www.ahrendental.com

DentalConsult
ähren

● På 1950-talet nådde kariesfrekvensen bland svenskarna sin kulmen. Fluor och införandet av lördagsgodis blev räddningen.

Så bemöter du oron för fluor

Fluorskeptisk information sprids nu snabbt på sociala medier och oroliga småbarnsföräldrar väljer bort fluor tandkrämen. Vi hjälper dig att hitta argumenten som når fram.

TEXT: KARIN TIDESTRÖM FOTO: TT BILD

”Fluor är ett gift som har skadliga effekter på hjärnans utveckling, på skelettet och på sköldkörteln. Dessutom är det en myt att fluor hjälper mot karies. Det går lika bra att använda fluorfri tandkräm eller kokosolja.”

Det är bara några av de olika påståenden som fått stor spridning i sociala medier, ofta i grupper med småbarnsföräldrar.

● Enligt rykten lika bra som fluor.

Fluorskeptisen är inte ny, den har kommit och gått i vågor de senaste 50 åren. Skillnaden är att ryktena via internet i dag får en helt annan spridning.

– Ett lösryckt påstående som är tillräckligt sensationellt kan lätt börja rulla av sig självt i sociala medier. Har något fått tiotusen delningar eller mer har det fått fäste, säger Jack Werner, tidigare sociala medier-redaktör på Metro och en av initiativtagarna till den prisbelönta Viralgranskaren som granskar rykten på internet.

Att många börjat ifrågasätta fluortandkrämen märks också

ute i butikerna. Coop har till exempel börjat sälja fluorfri tandkräm på grund av ökad efterfrågan från kunderna.

ÄVEN TANDVÅRDPERSONAL märker av fluororon.

Katarina Kovács Warnebrant

– Vi får många rapporter om detta från våra behandlare som stöter på frågan i sitt dagliga arbete, säger Katarina Kovács Warnebrant, tandvårdsstrateg i Stockholm. Hon titulerar sig även ”överflu-

”Vi behöver på ett pedagogiskt sätt kunna förmedla de vetenskapliga erfarenheter som finns tillgängliga i dag.”

ortant” och utbildar och arbetsleder de fluortanter som är ute på skolorna i Stockholms län.

Inom tandvården har fluor länge varit en självklarhet. Då finns en risk att bli tagen på sängen när den här typen av rykten dyker upp. Det menar Göran Koch, professor emeritus i pedodonti vid odontologiska institutionen i Jönköping. Han har även lång erfarenhet som forskare om bland annat fluor.

– Tandvårdspersonal har inte lagt ner tillräckligt med tid på att skapa en ordentlig kunskapsbank att argumentera utifrån. Vi behöver på ett pedagogiskt sätt kunna förmedla de vetenskapliga erfarenheter som finns tillgängliga i dag, säger han.

DET RÅDER INGEN vetenskaplig tvekan om att regelbunden tillförsel av fluor på tandytan är ett effektivt sätt att minska karies. Ämnet bromsar nedbrytningen av emaljen då tänderna utsätts för den syraattack som uppkommer när vi äter sockerrik mat. Fluor stimulerar också en snabb reparation av emaljytan efter syraattacken.

Allra viktigast är att tillföra fluor när tänderna är nya.

– Då är emaljen extra sårbar, säger Göran Koch.

Små barn – just de som är huvudmålgrupp för de fluorfria tandkrämerna – har alltså extra stort behov av fluoren. Men det stämmer att det också finns risker förknippade med fluor. Får du regelbundet i dig för mycket fluor under den period då tänderna bildas finns risk för dental fluoros, förändringar i emaljen som kan ge fläckar på tänderna. Detta är dock i de flesta fall enbart en mild kosmetisk effekt.

Intag av väldigt höga fluordoser kan leda till kronisk inva-

lidiserande fluoros, en typ av benförtätning i skelettet. Detta har dock bara rapporterats från områden i världen med mycket höga fluorhalter i dricksvattnet och andra klimatförhållanden än i Sverige som gör att invånarna dricker betydligt mer.

POTENTIELLA NEUROTOXISKA effekter av höga fluordoser har också diskuterats i ett antal studier.

– Men det är viktigt att understryka att inga av dessa biverkningar är aktuella för de fluormängder som tandvården rekommenderar, säger Göran Koch.

Han får medhåll av Marika Berglund, docent vid institutionen för miljömedicin vid Karolinska institutet.

– Oron för fluor handlar ofta om effekter som adhd och påverkan på hjärnans utveckling. Det finns ingen forskning som tyder på något sådant samband vid användning av fluor-tandkräm. Det är en fråga om dos, och de fluoridoser vi får i oss genom tandkräm är väldigt låga, säger hon.

Det är dock viktigt att anpassa mängden fluor efter barnets ålder. Folk tandvården Stockholm har nyligen ändrat sina

Fluor

- Den vetenskapliga forskningsgenomgång som ligger till grund för dagens fluorrekommendationer finns att läsa i SBU-rapporten ”Att förebygga karies” från 2002.
- Även i nya SBU-rapporten ”En systematisk kartläggning och granskning av systematiska översikter inom barn- och ungdomsvården – vad vet vi egentligen?” slås det fast att tandborstning två gånger om dagen med fluortandkräm är ett effektivt sätt att förebygga karies hos barn och ungdomar.
- En utvärdering av riskerna har bland annat gjorts av EU-kommissionens forskningskommitté för konsumentprodukter SCCP. Rapporten heter ”The safety of fluorine compounds in oral hygiene products for children under the age of 6 years” och finns på nätet.

● När fluortandkrämen blev var mans egendom under 1960-talet innebär det en revolution för tandhälsan.

riktlinjer och rekommenderar nu enbart lite barntandkräm ytterst på borststråtopparna till barn upp till två år.

FRÅN TVÅ ÅRS ÅLDER rekommenderas en klick stor som en ärtå två gånger om dagen.

– Vi har valt att gå på försiktighetsprincipen, säger Katariina Kovács Warnebrant.

En utvärdering av riskerna har bland annat gjorts av EU-kommissionens forskningskommitté för konsumentprodukter SCCP. De konstaterar att ett barn som sväljer ner hela den ärtstora tandkrämclicken på tandborsten får i sig max 0,25 mg fluorid per tandborstningstillfälle. Detta kan jämföras med Livsmedelsverkets gränsvärde för fluorid i dricksvatten som är 1,5 mg fluorid per liter vatten.

Den mängd fluor som barnet får i sig genom tandkrämen bedöms alltså vara så liten att risken för biverkningar är försumbar. Särskilt med tanke på fluorets nytta.

→ För karies var ett enormt stort problem i Sverige innan fluortandkrämen kom.

– Vi, både tandvårdspersonal och patienter, ska vara väldigt tacksamma för att vi har det här hjälpmedlet som i så låga koncentrationer har så god effekt på tandhälsan, säger Göran Koch.

MEN VAD GÖR DU då om du märker att du inte når fram med ditt budskap? Enligt Katarina Kovács Warnebrant handlar det om att lyssna på patienterna och möta dem där de befinner sig.

– Om en förälder är orolig försöker vi berätta det vi vet faktmässigt om fluorens verkningsmekanismer och fördelar. Men till en sådan förälder bör man också lägga stor tyngdpunkt

vid kosten. Om föräldern inte vill använda fluortandkräm är det viktigt att betona kosten extra. Mer än fem till sex måltider

per dag klarar tänderna inte av.

Ett annat sätt att bemöta oron är att sätta riskerna

i relation till vad som kan hända om barnet börjar få karies.

– Det är större risker involverade om vi måste börja laga hål än om barnet får fluortandkräm. Våra plastmaterial i dag innehåller även de kemikalier som kan påverka både miljö och hälsa, säger hon.

Katarina Kovács Warnebrant tycker att det är bra att fluorens potentiella baksidor tas upp till

”Vi, både tandvårdspersonal och patienter, ska vara väldigt tacksamma för att vi har det här hjälpmedlet.”

diskussion. Den största risk hon ser i dag är användningen av flera fluorkällor samtidigt:

– Om man först borstar med fluortandkräm, sedan sköljer med fluorskölj och sedan köper fluortuggummi blir det väldigt mycket fluor. Det är inte heller något vi rekommenderar.

LÄKEMEDELSVERKET SER just nu över användningen av fluor i receptfria kosmetiska egenvårdsprodukter. Ansvarig för översynen är Tomas Byström.

– Dagens riskbedömning baserar sig på att man använder fluortandkräm men tar inte hänsyn till andra egenvårdsprodukter. Vi tittar nu på om det behövs ett regelverk för dessa produkter, särskilt sådana som riktar sig till barn, säger han. ●

Mer om fluor

Finns att läsa i Tandläkartidningen nummer 3 2015 eller på tandlakartidningen.se

OsteoBiol[®] mp3
by Tecnos

INNOVATION TO IMPROVE YOUR REGENERATION

- Re-hydrated and ready to use
- Reduces operatory time and contamination risk
- Smooth granules prevent damage to sinus membrane
- Close similarity to human bone⁽¹⁾
- Dual composition: mineral + collagen⁽¹⁾
- Natural porcine origin
- Gradually resorbable⁽²⁾
- Replaced by abundant new vital bone⁽²⁻⁵⁾
- Ideal for sinus lift^(3,4) and ridge preservation⁽⁵⁾
- Safe and biocompatible: used in over 30.000 surgeries

(1) Figueiredo et al.; Journal of Biomedical Materials Research; 2010
(2) Nannmark, Sennerby; Clinical Implant Dentistry and Related Research; 2008
(3) Barone et al.; Clinical Implant Dentistry and Related Research; 2010
(4) Palacci, Nannmark; L'Information Dentaire; 2011
(5) Barone et al.; Journal of Periodontology; 2008

Se hela vårt sortiment och beställ direkt på www.protera.se
Snabbt, enkelt och till rätt pris

Protera

Sendoline®

PERFECT ENDO

S5 Rotary System®

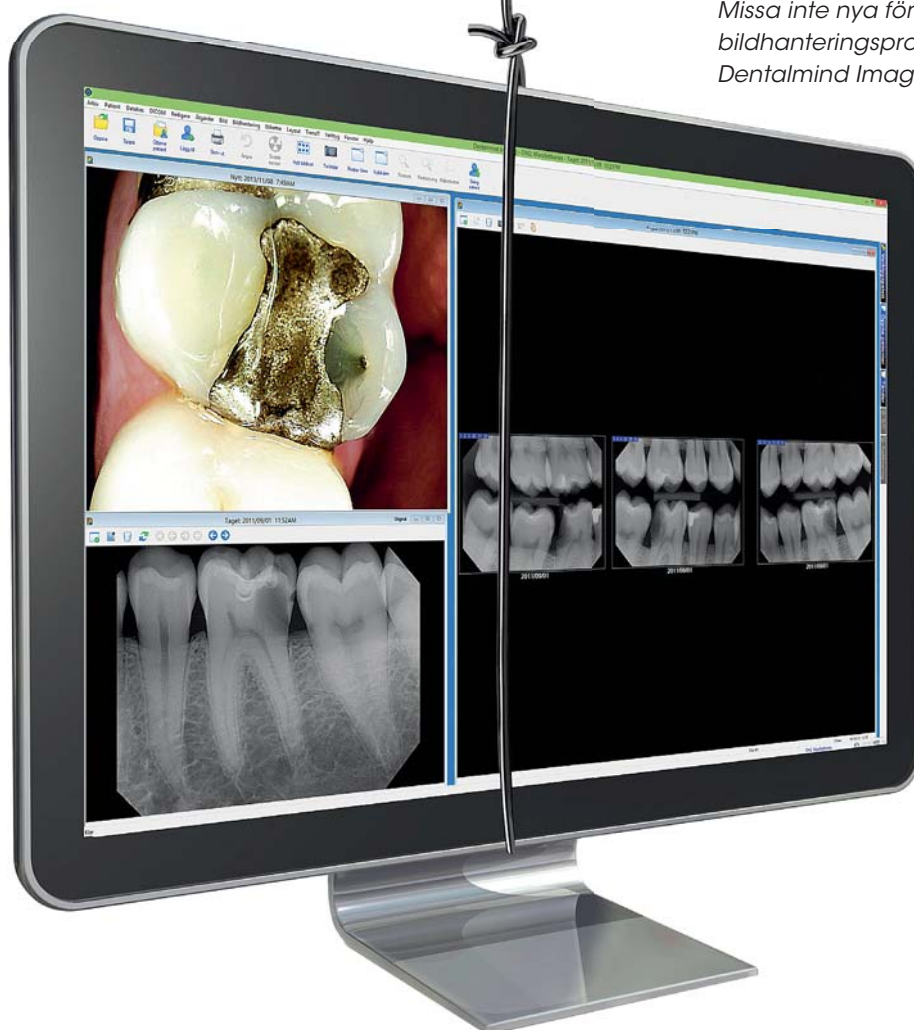
Sendoline AB, t: 08-445 88 30, e: info@sendoline.com www.sendoline.com

 is a registered trademark of Sendoline AB.

Hållbara lösningar.

Dentalminds utvecklingsarbete försäkrar er om en bättre hållbarhet och bildkvalitet. Med andra ord, din röntgensensor varar längre.

Miss inte nya förbättrade bildhanteringsprogrammet Dentalmind Imaging.

dentalmind[®]
IMAGING

Dentalmind Imaging kopplas till de flesta sensorer, kameror, röntgenutrustningar, scanners och andra digitala källor. Ett enda användarvänligt program som förenklar det digitala flödet av dentala bilder på kliniken. Enkelt och tidsbesparande. Kontakta oss på dentalmind.com eller tel **0346-488 00** för demo.

*Lena Vannas Löfqvist, specialist
i odontologisk radiologi hos
Dentalmind ger sina bästa tips
till bättre röntgenbilder.*

Nya Dentalmind Digital X-ray3!

Skarpare: Fiberoptiska sensorer för exceptionell skärpa.

Smartare: Producerar konsekvent och jämn bildkvalitet.

Snabbare: Senaste teknologin för snabbare överföring.

Starkare: Tåligen, hållbara komponenter ökar livslängden.

Dentalmind Digital X-ray 3.
Vår mest avancerade sensor.
Kopplas direkt till datorn via usb 2.0.

dentalmind®
INNOVATION ÄR VÅR MOTIVATION

PERFECT IMPRESSIONS

BLACK

WITH LOVE FOR DETAILS

AFFINIS® BLACK EDITION

Premiär för AFFINIS heavy body BLACK EDITION som tillsammans med AFFINIS PRECIOUS washmaterial Guld (regular body) eller Silver (light body) ger det perfekta avtrycket. Den unika färgkombinationen skapar en ny dimension av avtryckets läsbarhet.

Visible precision with love for details.

madeleine.andersson@coltene.com | affinis.coltene.com

 COLTENE

Min GREJ

Vad är den viktigaste prylen, eller det bästa hjälpmedlet, för dig i ditt dagliga arbete i tandvården? Det frågade vi ett antal av de personer som du har mött i denna tidning. På följande sidor kan du läsa deras ibland något överraskande svar.

TEXTER: MATS KARLSSON, JANET SUSLICK, SALLY HENRIKSSON, ÅSA BOLMSTEDT

Min grej

Foto: Emil Malmberg

Kenneth Adregård

Tandläkare, Hässleholm

MIKROSKOP

– God kvalitet kräver god insyn.

Foto: Fredrik Schlyter

Bettina Beinerfelt

Tandsköterska, Norrköping

KAMERA

– Kameran är ett så himla bra verktyg, för det blir en så otroligt tydlig kommunikation. Jag kan ta bilder och visa patienten hur den ser ut i munnen, men tar också bilder för dokumentation och för att kommunicera patientens problem.

Foto: Mitra Belevad

Maj Magnusson

Tandsköterska, Lesjöfors

MJUKISFLODHÄST

Den är funktionell och rolig att visa för barn, 0–8 år, de kan borsta själva på den, den kan åka tillsammans med barnet i behandlingsstolen. Ett bra hjälpmedel för mig att få god kontakt med barnet.

Säkrare spruthantering med Danylen kanyl borttagare

Kanylen lossas och faller ner i behållaren, som sen lämnas till deponi. Med kanyl borttagaren undviker du stickskador och gör samtidigt miljön en tjänst.

För att du ska kunna använda dina vanliga sprutor är Dandent® Danylen kanyl borttagare framtagen för att passa de vanligaste sprutmodellerna.

Alvesta
Alvestasprutan finns även med integrerad säkerhetsfunktion

Sopira
Carpule

Aspiject

Anthogyr

Wand

NYHET!

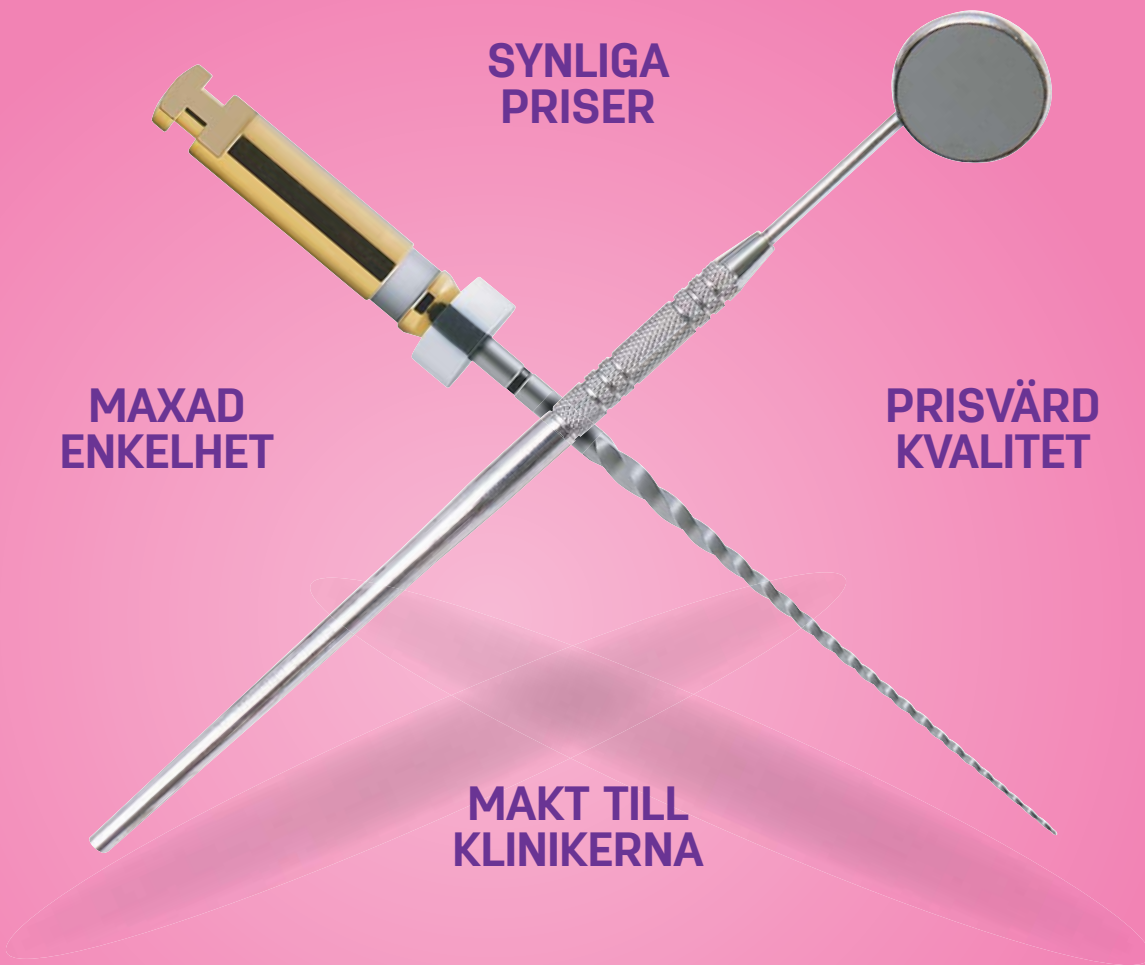
Nu kan du beställa Danylen kanyl borttagare genom din ordinarie depå!

Dandent®

INREDNINGAR FÖR MEDICINSKA KRAV

www.dandent.se | 08-544 44 160

MORE!

**SYNLIGA
PRISER**

**MAXAD
ENKELHET**

**PRISVÄRD
KVALITET**

**MAKT TILL
KLINIKERNA**

ALLT DU REDAN KÖPER IDAG. TILL ETT LÄGRE PRIS.

Vi tycker att alla har rätt till samma låga priser, öppet och ärligt.

Att alla ska få handla var de vill, när de vill.

Dags för maktskifte – nu tar klinikerna över tronen.

Välkommen till Cliniclands.se

Din webbshop med över 700 varumärken från hela dentalvärlden (OCH kontorsvaror!)

Min grej

Pernilla Larsson Gran
Specialisttandläkare i protetik

FRILÄGGNINGSPASTA

– Det här är en friläggningspasta som man använder för att frilägga tanden inför ett avtryck. Den är oerhört effektiv och världens bästa hjälpmedel för en protetiker. Jag använder den varje dag!

Foto: Fredrik Schlyter

Foto: Mitra Belevad

Bengt-Olof Eriksson

Tandläkare, Folk tandvården Lesjöfors

TANDSKÖTERS KOR

– Min bästa grej? Något som jag inte kan vara utan på jobbet? Tandsköterskor! Utan dem står jag mig självt. De gör så att allting

fungerar under dagen. Kallar patienter, tar hand om alla instrument. Utan dem skulle jag inte komma någonstans.

NYHET!

TePe[®]

We care for healthy smiles

Var du vill.
När du vill.

TePe EasyPick™ –
helt enkelt rent mellan tänderna
www.tepe-easypick.com

Tillverkas i Sverige

stöder
användning
av TePes
produkter

Välkommen till vår monter
C3-021 på Scandefa!

AD150465E

Ring
08-646 11 02
för gratis
prov!

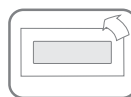
Självupplösande blekstrips - snabbt och enkelt!

Med WhiteWash självupplösande blekstrips är det lätt att få ljusare tänder. De är nästan osynliga och kan användas till exempel på väg till jobbet, under joggingturen eller framför tv:n.

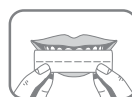
Stripsen innehåller 6 % väteperoxid och verkar i 20 minuter innan de löser upp sig och försvinner. Enkelt för dig och enkelt för din patient!

1 ÖPPNA

2 PLACERA

3 LJUSARE TÄNDER!

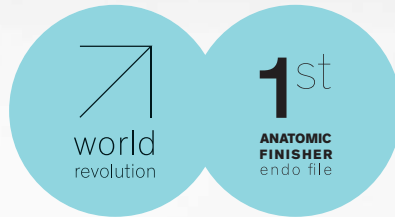

3D-effektivitet

Optimal rensning samtidigt som dentin bevaras

XP ENDO
finisher

Min grej

Foto: Emil Malmberg

Inger Adregård
Tandhygienist, Hässleholm
BOKFÖRINGSPÄRMAR
– Det är inte bara patientkontakt som räknas.

Foto: Stefan Estassy

Ann-Charlotta Engberg
Steriltekniker, Gävle

T-DOC – SPÅRBARHETSSYSTEM FÖR INSTRUMENT

– T-Doc är mitt viktigaste verktyg för att kunna följa instrument och gods. Jag kan exempelvis se vilka instrument som använts på olika patienter, vilket inte minst är viktigt om det skett något tillbud, exempelvis en infektion. Via systemet kan jag också hålla koll på hur många instrument vi har och på vilka avdelningar de finns. Systemet larmar också när det är dags att byta ut instrument och annat gods.

Foto: Mitra Belevad

Britt-Marie Henningson Blomgren

Tandsköterska, Lesjöfors

BOKEN BARNETS FRISKA TÄNDER

– Det är tydliga och bra bilder att prata med föräldrarna om tandhälsa, även barnen tycker att det är roligt att se på bilder.

5 ÅRS GARANTI

på **ALLA** A-dec stolar & units!!!

Driftkostnader är frustrerande!

Säkerställ därför dina kostnader med kvalitet från A-dec!

Tel: 08 564 373 70
www.bigmandental.se

bigman
dental

Foto: Mitra Belevad

Foto: Lasse Hejdenberg

Kristina Linnér

Tandhygienist, Lesjöfors

MELLANRUMSTANDBORSTE

– Bra hjälpmedel att instruera och enkel för patienten i sin hemmiljö att använda.

Anna Modigh

Tandläkare, Mjölby

NY BEDÖVNINGSTEKNIK

– Den är så bra för när en patient, vuxen eller barn, kommer in och är väldigt rädd för sprutor så är detta något annat för patienten. Deras rädsla som är fäst vid sprutan och dess utseende är inte alls samma för The Wand.

Vi älskar bra kurser!

Gör du?

Tandläkarförbundets kursverksamhet erbjuder ett stort antal kurser inom olika ämnesområden för alla i tandvården. Vi har löpande antagning. Läs mer och anmäl dig på www.tandlakarforbundet.se

Välkommen till våra kurser!
Anmäl dig före den 24 april,
därefter i mån av plats.

Sveriges Tandläkarförbund

Mindre invasiv behandling och ett komplett sortiment av regenerativa produkter.

För bästa behandlingsresultat för alla patienter.

- Roxolid® är marknaden starkaste implantatmaterial och tillåter smala och korta implantat vilket leder till att en mindre invasiv behandling många gånger kan väljas.
- När det ändå behövs regenerativa produkter kan vi nu erbjuda botiss kompletta produktportfölj i vårt sortiment:
 - jason® membrane
 - jason® fleece
 - cerabone®
 - Straumann® BoneCeramic
 - maxresorb®
 - mucoderm®

För mer information, kontakta oss på 031-708 75 10 eller gå in på www.straumann.se

A man with grey hair, wearing a white lab coat over a blue shirt, is shown in profile, looking through a white Leica microscope. He has a joyful, smiling expression. The background is a dental clinic with a patient lying in a chair, partially visible. The text is overlaid on a semi-transparent white box in the center of the image.

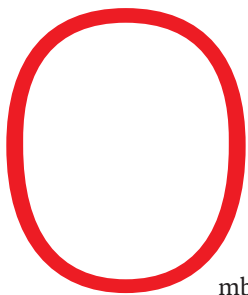
Kärlek på jobbet ❤️

Äkta makar och goda kolleger

Jobbar du i tandvården är chansen stor att du hittat kärleken på jobbet eller utbildningen. Inger och Kenneth Adregård har varit ett par i nästan 50 år och driver en klinik tillsammans.

TEXT: ÅSA BOLMSTEDT FOTO: EMIL MALMBORG

Ombytet av kläder, från privata kläder till arbetskläder på morgonen och tvärtom på kvällen, markerar en viktig skiljelinje för tandhygienisten Inger Adregård och tandläkaren Kenneth Adregård. För dem handlar det inte bara om att skilja på arbetstid och fritid utan också om att tydliggöra rollerna som äkta makar respektive kolleger. De träffades 1969, har varit gifta sedan 1977 och äger och driver Djupadalskliniken i Håssleholm tillsammans.

EFTER 46 ÅR, då de delat de flesta av dygnets timmar, spirar kärleken fortfarande. Och det är inte ovanligt bland tandvårdspersonal. Faktum är att tandläkare är ett av de yrken där det är allra vanligast att ha en relation med någon inom samma yrkeskategori, enligt en Sifundersökning. 14 procent av tandläkarna har ett förhållande med en annan tandläkare, sedan finns det också många som liksom Inger och Kenneth Adregård lever tillsammans med

en tandhygienist eller -sköterska. Ser man till genomsnittet i alla yrkesgrupper är det bara 5 procent som är ihop med någon med samma yrke.

När Inger och Kenneth Adregård träffades på skolgården i nian kunde de inte föreställa sig att de både skulle leva och arbeta ihop. Tvärtom. Kenneth valde att utbildas till tandläkare och Inger satsade på ekonomi. När de köpte kliniken tillsammans tog hon hand om pengarna och han om patienterna. Men snart började Inger hoppa in som tandsköterska när de ordinarie sköterskorna var

sjuka eller på semester. Då var det lika bra att hon utbildade sig till det. Därefter var steget inte långt till att läsa till tandhygienist. Ett viktigt val för dem som par, eftersom det inneburit varsin tydlig yrkesidentitet, där var och en har sitt ansvarsområde.

– Sköterskerollen är annorlunda. Då kan det bli för mycket om man lever ihop, för det blir väldigt nära inpå. Vi har jobbat så också, men det är skönt att vara

Lyckas som par och kolleger

- Båda behöver en egen yrkesidentitet.
- Skilj på arbete och privatliv – skapa tydliga gränser för när ni är ett par respektive kolleger.
- Ha olika fritidsintressen och gör saker själv ibland.

14

procent av tandläkarna har ett förhållande med en annan tandläkare.

självständig, säger Inger Adregård.

På arbetet försöker de vara professionella och varken visa kärlek eller bråka. De har både kolleger och patienter att ta hänsyn till.

– Det fungerar faktiskt. Man går in i sin arbetsroll. Det har aldrig känts märkligt. Om vi är oense om något när vi går till

● Privat tid. Vid frukosten är Inger och Kenneth Adregård ett par, inte kolleger. För att tydliggöra skillnaden har de aldrig arbetskläder i hemmet, trots att kliniken ligger i samma hus.

jobbet fortsätter vi diskussionen vid ett senare tillfälle, säger Kenneth Adregård.

PÅ MOTSVARANDE SÄTT är de noga med att lämna rollen som arbetskamrater på kliniken och inte prata jobb hemma.

– Det har varit svårare, särskilt för mig, säger Inger Adregård. Särskilt när jag utbildade

mig tog jag med frågor hem och ville diskutera. Men då blev det som om vi alltid var på jobbet.

MED ÅREN HAR DE byggt in några ventiler mellan arbete och privatliv. Det känns särskilt viktigt eftersom kliniken dessutom ligger i samma hus som bostaden. Till exempel brukar Inger gå ut med hunden direkt efter arbe-

tet och när hon kommer tillbaka från promenaden har hon kopp-
lat av. De har också odlat olika
fritidsintressen där var och en
har sitt eget sammanhang. Ken-
neth tränar mycket, spelar i ett
band och sjunger. Inger är in-
struktör i brukshundsklubben,
spelar bridge och är aktiv i hem-
värnet. Att var och en får utvecklas åt sitt håll känns

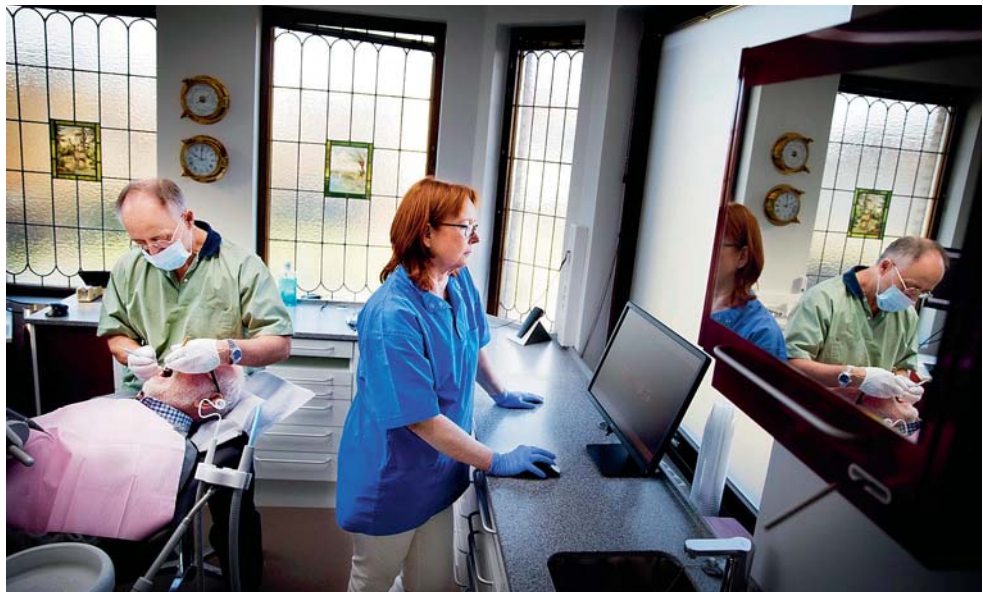
● **Arbets tid.** På jobbet försöker de varken visa kärlek eller oenighet av respekt för arbetskamrater och patienter. Det får vänta tills de är hemma igen.

→ viktigt när de delar så mycket i vardagen.
- Fast jag har försökt få Kenneth att spela bridge, erkänner Inger Adregård.
- Och jag har tjatat på Inger att börja sjunga i kör, fyller Kenneth Adregård i.

DE SER BÅDE FÖRDELAR och nackdelar med att leva och driva en klinik ihop. På plussidan hamnar flexibiliteten, särskilt när barnen var små kunde de gå omlott. På minussidan hamnar risken för att timmarna på arbetet åter av de privata, som de gör för många företagare.

Men valet mellan kärleken och arbetet har ändå alltid varit enkelt. Viktigast för dem är att relationen fungerar bra.

- Hade det inte fungerat att arbeta ihop hade vi inte haft kli-

niken kvar, säger Kenneth Adregård.

En bekräftelse på att de trivs och fungerar bra både som par och kolleger har de fått genom sin son. Han valde inte bara att utbildas till tandläkare utan fann även kärleken på tandläkarhögskolan. Nu är även han gift med en tandläkare.

- Jag tror att han har sett att det fungerar, att vi trivs med kliniken och med att arbeta tillsammans, säger Kenneth Adregård. ●

Inger & Kenneth Adregård

ÅLDER: 61 år båda två.

KÄRLEKEN: Träffades 1969, gifte sig 1977.

BARN: Två vuxna söner.

ARBETAR: Driver Djupadalskliniken i Hässleholm. Kenneth är tandläkare och Inger tandhygienist.

FRITIDEN: Kenneth spelar i band, sjunger i kör, simmar, styrketränar, yogar och fotograferar. Inger rider, är instruktör i brukshundsklubben, spelar bridge, är aktiv i hemvärnet och målar akvarell. Tillsammans reser de och åker skidor.

framtidslabbet
KEYDENTAL

595:-
MK CoCr broled

895:-
E-max krona

995:-
Zirkonium krona

Tel: 08-410 320 80 info@keydental.se www.keydental.se

Dr Christian Coachman
26-28 november i Stockholm.

The Virtual Lab. The Future Now!

Tandtekniker/tandläkare från Brasilien.
Föreläser över hela världen om
estetisk tandvård, tandfotografering,
oral rehabilitering och implantat.

I samarbete med Praktiktjänst

Swedish Academy of
Cosmetic Dentistry

Info och anmälan på SACD.se

Lustgas

- Certifierad service
(Enl. Arbetsmiljöverket teknisk översyn årligen)
- Försäljning av
Porter/MatrX lustgasmixer
- Tillbehör
- Punktutsug

X-DENTAL AB

Allt inom lustgas & service!

0705-207070 info@x-dental.se

20% rabatt

Hur skyddar du dina patienters journaler från nyfikna blickar?

Undvik dataläckage – Patientsäkerhet – Säker datahantering

3M Privacy Filter använder en avancerad teknik som blockerar skärmen från nyfikna blickar runt omkring dig. Du ser innehållet på din skärm skarpt och tydligt, medan personer vid din sida endast ser en svart eller guldfärgad skärm.

Erbjudandet gäller t.o.m. 30 april 2015.

- » Enkel att sätta på och ta av
- » Ingen smuts under kanterna
- » Skyddar från nyfikna blickar
- » Kristallklar bildkvalitet
- » Ger skärmen längre livslängd

DAB Dental är exklusiv återförsäljare av 3M Privacy Filter till tandläkare. Kontakta DAB kundtjänst, tel 08-506 505 05 för mer info.

3M
Privacy & Screen
Protectors

Vi bidrar till Livslånga Leenden

dab

Förebyggande tandvård är den bästa tandvården!

Plackers Twin har dubbla trådar, dubbelt så effektivt

Med Plackers Grip når du enkelt hela munnen

Plackers Sensitive har en mjukare och tunnare tråd

Plackers Orthopick - nyhet!

Med Plackers Orthopick kan du göra rent med tandtråden utan att tandställningen är i vägen. Den ena bygelarmen är så smal att den kommer in innanför metalltråden.

Kontakta oss för prover och informationsmaterial att dela ut till patienterna.

 Plackers

08-611 30 00 info@plackers.se

Svenskarna positiva till kärlek på jobbet

Sju av tio svenskar är positivt inställda till relationer på jobbet så länge dessa sköts professionellt. Bara sju procent tycker inte om det. Två procent anser att det inte borde vara tillåtet.

TEXT: KARIN TIDESTRÖM

En av tio svenskar tycker till och med att kärlek på jobbet är en positiv kraft. Det visar en undersökning som Manpowergroup genomförde i januari 2015 i samarbete med Kairos Future. Svaren samlades in med hjälp av en online-enkät och 4 428 svenskar som är representativa för Sveriges arbetsföra befolkning har svarat.

Enkäten visade att kär-

lek på jobbet är vanligt. En av åtta tillfrågade hade träffat sin partner på arbetsplatsen. Tillsammans med skolan och universitetet är arbetsplatsen det tredje vanligaste sättet att träffa sin partner på, efter genom vänner och på krogen.

– Jag har själv träffat min fru på jobbet och trodde faktiskt att siffran skulle vara ännu högre, säger Hans Makander, informationschef på Manpowergroup och ansvarig för studien.

TRE AV FYRA SVENSKAR tycker även att det är okej att flirta på jobbet. Dock tycker 21 procent att man inte bör flirta med underordnade. 42 procent menar att flirtande bara är okej

så länge det sköts diskret.

15 procent av svenskarerna tycker inte att flirtande hör hemma på arbetsplatsen. Chefer är mer negativt inställda till flirt på jobbet än anställda. Var femte chef är motståndare till flirtande på jobbet.

– Det tycker jag är naturligt. Chefen har ju en annan roll och ett helt annat ansvar, säger Hans Makander.

Trots att de flesta kärleksrelationer på jobbet bemöts positivt så har drygt en fjärdedel hållit relationen hemlig för kollegerna.

– Man vill vara säker på sin sak innan man berättar, säger Hans Makander.

Det är relativt ovanligt

att arbetsgivare har en policy kring kärlek och relationer på arbetsplatsen. Endast 7 procent av svenskarna arbetar på en arbetsplats med uttryckliga regler kring detta, men nästan en fjärdedel uppger att det finns oskrivna regler.

DET ÄR VANLIGAST MED regler kring relationer på arbetsplatsen i finansbranschen.

– Jag är förvånad över att det inte är fler som har det. Med en policy som talar om hur man ska hantera relationer på jobbet blir det enklare att lösa den problematik som kan uppstå när en chef och en underordnad eller två personer i samma arbetsgrupp inleder en relation, säger Hans Makander. ●

DU UTFÖR SJÄLV 30 IMPLANTAT PÅ 5 DAGAR

Learning by doing

Sommarens kurser är fullbokade. **PASSA PÅ ATT BOKA HÖSTENS KURSER REDAN NU!**

Kambodja
3–7 augusti
28 september–2 oktober
5–9 oktober

Dominikanska republiken
12–19 september
29 november–5 december

Laos
9–13 november

IMPLANTAT MARATON är kursen som ger dig den praktiska erfarenheten som krävs för att du själv skall kunna börja/våga genomföra implantatoperationer. Du kommer att utföra 30 implantat på patienter. Dessutom kommer du efter kursavslutningen att få en operationsbricka och 14 implantatskruvar som kommer att motivera dig att fortsätta med implantat behandlingar och ge dig möjlighet att få tillbaka varje krona du har investerat i kursen.

FÖR INFORMATION OCH ANMÄLAN:
Telefon: **08-550 103 37**
e-post: info@implantatmaraton.se
webb: Implantatmaraton.se

Många patienter behöver extra fluor – varje dag

Blottade rottytor

Muntorrhet

Fast apparatur

Funktionsnedsättning

Enda högfluortandkrämen som ger behandling med extra fluor – vid tandborstningen varje dag

- Lämplig för personer som har förhöjd kariesrisk (ungdomar från 16 år och vuxna)
- Ger kliniskt bevisat bättre karieskydd än vanlig fluortandkräm¹⁻¹⁰
- Receptfritt läkemedel

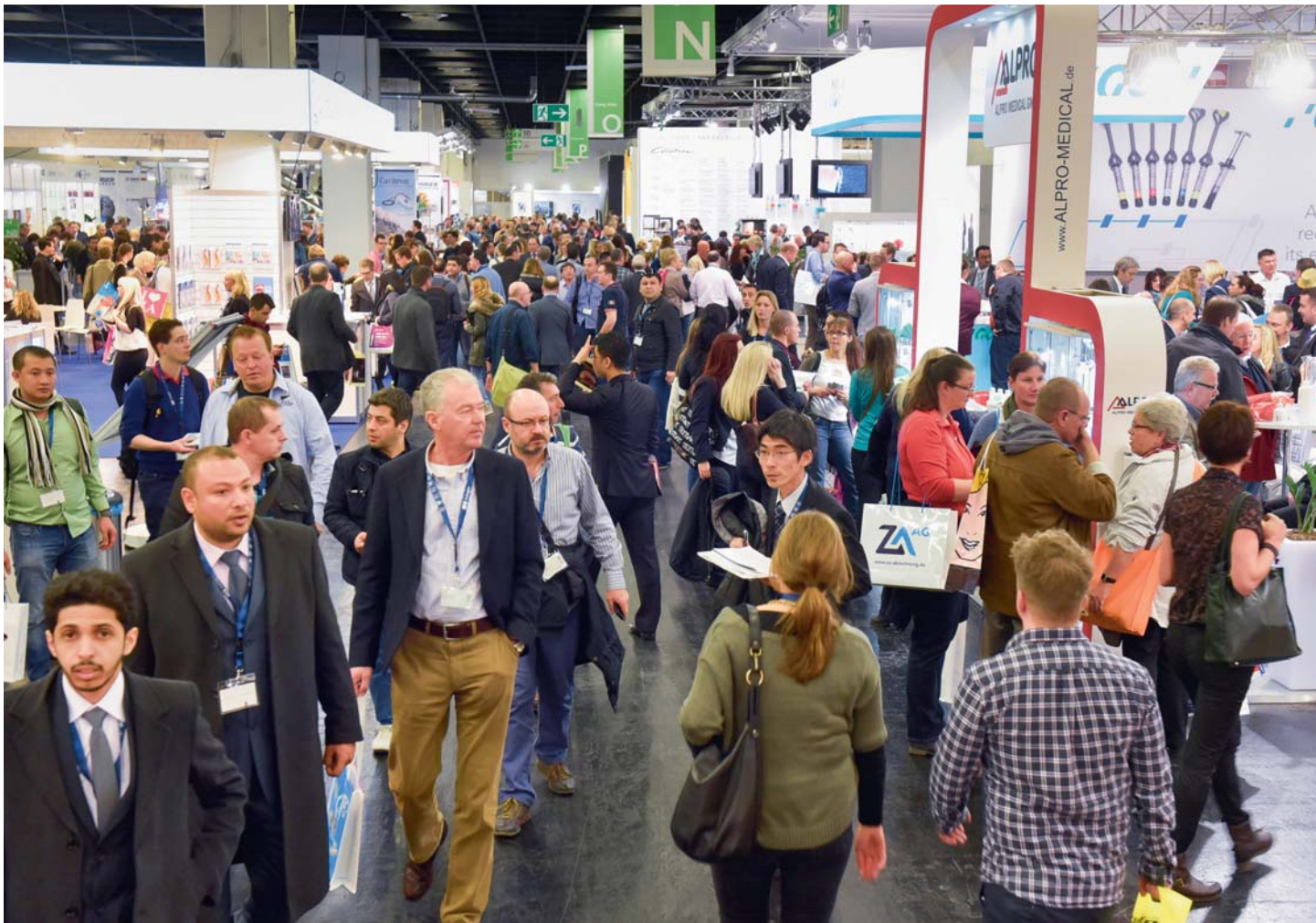
Colgate®

1. Ekstrand 2008 Gerodontology 2008;25: 67–75 2. Tavss et al: American Journal of Dentistry, Vol 16, No. 6, December 2003 3. Baysan 2001 Caries Res 2001;35:41–46 4. Srinivasan 2014 Community Dent Oral Epidemiol 2014; 42: 333–340 5. Bizhang 2009 BMC Research Notes 2009, 2:147 6. Al Mulla 2010 Acta Odontologica Scandinavica, 2010; 68: 323–328 (Orthodontic) 7. Nordström 2010 Caries Res 2010;44:323–331 8. Ekstrand 2013 Caries Res 2013;47:391–398 9. Schirmer 2007 Am J Dent 2007;20:212–216 10. Stanley 2000, Angle Orthod 2000; 70 (6):424–430

YOUR PARTNER IN ORAL HEALTH

Duraphat 5 mg/g tandkräm. 1 g tandkräm innehåller 5 mg fluor (som natriumfluorid), motsvarande 5 000 ppm fluor.

www.colgateprofessional.se

Fullt på mässgolvet. Det var över 138 000 besökare under de fem dagarna på International Dental Schau, IDS, på Kölnmässan. Mässan sträcker sig över nio utställningshallar, som var och en tycks ungefär lika stor som hela ytan för vår svenska motsvarighet, Swedental.

Svenskt på världens största mässa

Det var 138 000 besökare på världens största tandvårdsmässa, IDS, i Köln mitten av mars. Och runt 2 200 utställare från 56 olika länder fanns på plats för att visa upp sina produkter. Bland dem en hel del svenska företag.

TEXT: ÖRJAN BJÖRKLUND FOTO: ÖRJAN BJÖRKLUND, IDS

Till IDS, som hålls vartannat år, kommer tandvårdspersonal från hela världen. Även från Sverige förstås. Några hundra svenskar var på plats, enligt arrangörerna och bland utställarna fanns också många svenska företag.

Bland utställarna hade bolar från såväl USA som Kina en-

ligt uppgifter betydligt större utställningsyta i år än för två år sedan då IDS hölls senast.

I år fanns en rad nya länder representerade bland utställarna, exempelvis Sydkorea, Taiwan, Brasilien, Indien, Pakistan och Israel.

ATT IMPLANTAT-INDUSTRIN är gigantisk framgick tydligt på IDS. Klart är också att den digitala tekniken är på väg att slå igenom helt och fullt – om den nu inte redan gjort det. Utbudet av allt mindre och allt tju-sigare designade digitala

Gult och blått. Sendolines Tomas Hoffmann i svenska färger i företagets monter.

KONSTEN ATT SKAPA FULLÄNDAD ESTETIK

Skönhet med en färg eller den totala fulländningen med flera färger med bestående estetiskt resultat.

G-æniäl Anterior från GC

*"Vi kunde inte sluta titta på
det leende vi skapat"*
Tdl. Barbro Berg, Halmstad

ESTETIKEN BLIR
ENKLARE MED GC
'GC'

G-æniäl Anterior är förstahandsvalet när du söker efter ett material som kan leva upp till dina patients estetiska önskemål. Eftersom materialet är lätt att använda och ger ett naturligt vackert resultat med bestående hög ytfinish, så blir detta helt naturligt ditt favoritmaterial. G-æniäl Anterior ger dig lång bearbetningstid så att du hinner att konturera och skulptera fram den anatomiska och kosmetiska formen som krävs för estetiska behandlingar. G-æniäl finns även i posterior variant.

www.gceurope.com

GC NORDIC AB
Tel. +46 8 410 344 90
info@nordic.gceurope.com
<http://nordic.gceurope.com>

'GC'

Läs mer om
Gaenial-familjen

Mässnytt

CAD/CAM, 3D-printrar, fräsar. På mässan kunde man tydligt se att den digitala tekniken är på väg att slå igenom på riktigt bred front.

→ skannrar, 3D-printrar och fräsar var mycket stort på mässan. Hur denna digitala trend kommer att påverka tandvården och yrkesrollerna inom tandvården var något som förstas diskuterades under mässdagarna. De flesta tycks överens om att den nya tekniken ökar behovet av ett bra och utvecklat samarbete mellan tandtekniker och tandläkare. ●

En produkt från svenska företaget Direkta som visades upp på mässan.

Svenske Robert Gottlander som numera finns på amerikanska storföretaget Harry Schein, tidigare på Nobel Biocare, i sampråk med Björn Klinge.

Jan Westerlund från TrollDental pratar om företagets nya produkter med några mässbesökare.

Det fanns en hel del svenska tandläkare på IDS. Här Henrik Werner och Laya Abou-Absi, båda från Malmö.
– Otroligt stort och väldigt mycket intressant att titta på, tyckte de båda.

Bli en av oss!

**Frihet. Trygghet. Enkelhet.
Livet som tandläkare i Praktikertjänst.**

Vi söker praktikansvariga tandläkare i hela landet. Läs mer om våra lediga verksamheter på www.tandvard.praktikertjanst.se Där kan du också fylla i en intresseanmälan. Eller mejla till oss på rekrytering@ptj.se

 Praktikertjänst

Företaget som ägs och drivs av professionen

INREDNING

Färgglatt ger lugna patienter

Norrteljetandläkarna vann tävlingen Årets väntrum i samband med Odontologisk Riksstämma i november.

TEXT: JANET SUSLICK FOTO: JEANETTE HÄGLUND

Väntrummet har färgglada, blommiga tapeter och accentfärgarna lila och grönt. Mycket lila och grönt – i olika nyanser. Accentfärgerna återkommer på olika platser i lokalerna.

– Färgerna förhöjer trivseln på jobbet. Vi får många positiva kommentarer från patienterna, berättar Malin Widerberg, som tillsammans med Olof Cedervall driver praktiken.

Lokalerna delar de med ortodontisten Daniel Smedenholm (Le tandreglering).

Behandlingsrummen har färgglada behandlingsstolar och fantasifulla fondtapeter som varierar från rum till rum.

– I mitt behandlingsrum finns en stormönstrad fondtapet med detaljer i grönt, lila, gult, lite rosa och aprikos. Det är sam-

ma färger som i väntrummet, men mildare, säger Malin Widerberg.

Blir man nyfiken ser man en räv, en fågel, en fisk och blommor.

Tre tips för ditt väntrum

1 Färg och blickfång ska ge en känsla av välbehag.

2 Detaljer ska väcka nyfikenhet och dämpa oro.

3 Möblerna bör vara slitstarka och funktionella.

Källa: Kerstin Samsioe, inredare i Norrtälje.

Malin och Olof har arbetat ihop länge, men den gamla praktiken var för trång och gick inte att handikappanpassa. Därför tog de över runt en tredjedel av folkhälsovårdens gamla klinik när den blev ledig för några år sedan.

Det gjordes en totalrenovering som tog nästan ett år. Första steget var att sätta upp en vägg för att

göra väntrummet mindre och ge ett extra behandlingsrum. Utrustningen och inredningen blev helt ny. En samordnare såg till att jobbet flöt på, och Norrteljetandläkarna kunde flytta in i lokalerna för två år sedan.

● Lokalerna helrenoverades när tandläkarna Olof Cedervall och Malin Widerberg flyttade sin privatpraktik till folkhälsovårdens gamla lokaler i Norrtälje.

Malin är mycket nöjd med både flytten och omgörningen. – Det bästa med inredningen är de återkommande färgerna, tycker hon.

Norrteljettandläkarna

- Tandläkarna Malin Widerberg och Olof Cedervall driver praktiken Norrteljettandläkarna inom Praktiker-tjänst.
- De jobbar i sologrupp och delar på tre behandlingsrum tillsammans med tre tandsköterskor.
- En tandhygienist jobbar själv i ett behandlingsrum.
- Ortodontisten Daniel Smedenholm har ett behandlingsrum i samma lokaler.

- Rumsavdelaren som består av tyg från tak till golv släpper igenom ljus men ger en känsla av avskildhet.

- Fantasisfulla fondtapeter i behandlingsrummen fångar uppmärksamheten och skingrar tankarna.

- Blickfång som pockar på uppmärksamhet och väcker nyfikenhet kan skapas med konst.

En detalj som hon gillar är rumsdelaren mellan väntrummet och receptionen. Den har skapats med ett grönt tyg som hänger från taket ner till golvet.

Tyget är ett par meter brett och släpper igenom ljus, men det gör att det känns lite privat när man anmäler sig.

En annan färgglad detalj som

ger praktiken karaktär är hatt-hyllan vid ingången. Den är helt i trä och målad i ärtgrön nyans som inte finns någon annanstans. ●

INREDNING

”Blickfång på kliniken skingrar oro”

Ett blickfång i varje rum passar bra på tandvårdskliniken, anser Kerstin Samsioe, inredare i Norrtälje.

Kerstin Samsioe har färgsatt och inrett Norrteljetandläkarnas praktik.

– Patienter ska känna att de är hos en professionell tandläkare, inte hemma-hos. Det bör synas att det är en of-fentlig miljö, tycker hon.

Miljön ska för den sakens skull inte vara tråkig, tvärtom. Färg, belysning

och blickfång ska ge välbehag. Besökare ska få en känsla av nyfikenhet som tar bort eventuell oro. Blickfång kan också skapas med färg, konst eller annat som pockar på uppmärksamhet.

EN OFFENTLIG MILJÖ ska vara avskalad och inte ha för många prylar. Det måste vara praktiskt för dem som arbetar där och samtidigt bekvämt, funktionellt och trivsamt för patienterna.

Möblerna ska vara funktionella. Det ska vara lätt att sätta sig och resa sig upp. Tyget ska vara tåligt och möblerna

får gärna vara stoppade.

Man måste även tänka på att människor är olika stora. Därför ska det finnas både höga och låga platser att hänga ytterkläderna på.

Norrteljetandläkarna ligger i ett 50-talshus i lokaler som tidigare har tillhört folk-tandvården. Kerstin Samsioe har tagit hänsyn till tidsaspekten. Praktiken ligger i gatuplanet, och ett spjalparti i lackad furu har funnits vid ingången i många år. Det har fått leva kvar, men nu om-målat i två gröna nyan-ser. Bakom spjalorna skymtar sterilen i vitt

och limegult. Detta skapar en fin kontrast, tycker Kerstin.

Hon hade roligt när hon valde fondväggar till behandlingsrummen.

– Tapeterna är helt galna. De fångar uppmärksamheten och skingrar tankarna.

En tapet har akvariefiskar, en annan papegojor i djungeln, en har blommor och rådjur. Ett rum har en diskret blå fondvägg med svalor, ett annat har skissade hus och natur.

– Det var ett kul jobb att göra, eftersom jag fick fria händer. Vi kommunicerade med varandra hela tiden, så de hade möjlighet att säga stopp, men de sa aldrig stopp.

Janet Suslick

Kerstin Samsioe

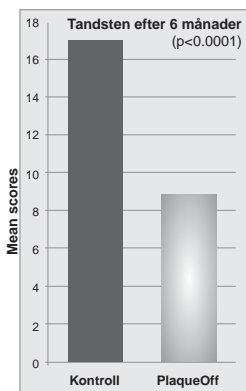

Tandsten?

Tag två kapslar PlaqueOff

– VAR GOD SVÄLJ!

✓ Minskar uppbyggnaden av tandsten med upp till 100%

Kliniska studier visar en mycket god effekt av ProDen PlaqueOff.

Efter 6 månader hade samtliga i kontrollgruppen tandsten medan var tredje i gruppen som fick PlaqueOff var fri från tandsten.

SLUTSATSER

Dagligt intag av ProDen PlaqueOff® utöver sedvanlig munhygien resulterade i en hög signifikant minskning av supragingival tandstensbildning. Dessutom var kvarvarande tandsten porösare, mjukare och lättare att avlägsna än i kontrollgruppen.

van Dijken et al. A randomized controlled clinical study of the effect of daily intake of *Ascophyllum nodosum* alga on calculus, plaque, and gingivitis. Clin Oral Inv 2014, E: publ ahead of print DOI: 10.1007/s00784-014-1383-2

PlaqueOff är ett naturligt kosttillskott framställt av algen *Ascophyllum nodosum*
PlaqueOff säljs i Sverige av Tandvården och Hälsofackhandel
Biodistra AB • info@biodistra.se • 0733-513 423 • www.tandsten.se

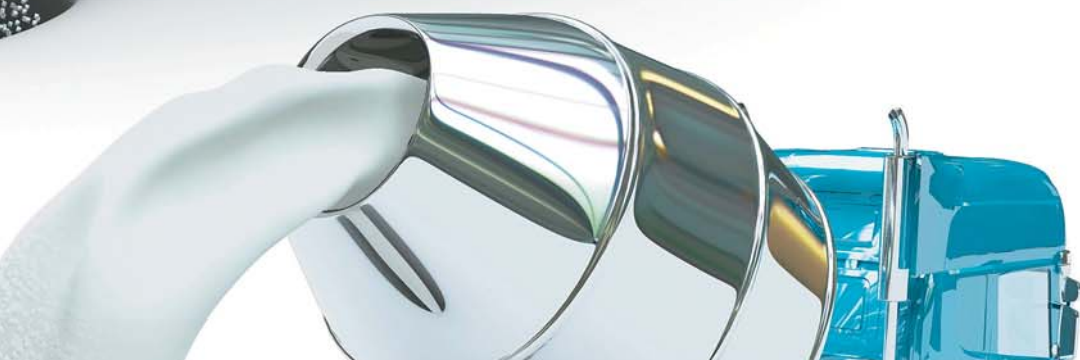
Vår smartaste lösning är vår enklaste!

Care+

Vi har tagit fram ett ännu enklare sätt för er att beställa varor och hantera ert lager.

Boka tid för en demonstration med våra kundansvariga redan idag på
010 - 10 10 222

ApoEx
www.apoex.se

Blockerar **92%** av dentintubuli vid **6 sköljningar** in vitro*¹

Alkoholfria Listerine Professional Sensitivity Therapy, ett munskölj att använda två gånger dagligen, bygger på kaliumoxalat kristallteknologi:

- Kaliumoxalat binder till kalcium i saliven och kristaller uppstår
- Kristallerna lagras djupt inne i de exponerade dentintubuli
- Kristallerna byggs upp vid varje sköljning vilket ger en djup, stabil och heltäckande ocklusion av dentintubuli

Listerine Professional Sensitivity Therapy kan användas separat för varaktigt skydd^{2,3} eller i kombination med sensitive-tandkräm.

1. Sharma D et al, 'A novel potassium oxalate-containing tooth desensitizing mouthrinse: A comparative in vitro study' Journal of Dentistry Vol 41 S4 2013 Pg S18-S27.
2. Vid användning 2 gånger dagligen.
3. Sharma D et al, 'Randomised clinical efficacy trial of potassium oxalate mouthrinse in relieving dentinal sensitivity' Journal of Dentistry Vol 41 S4 2013 Pg S40-S48.
* Baserad på % hydraulisk konduktansreduktion.

Professionell munvård hemma

”Fantastiskt jobba med en erfaren tandsköterska”

TRYGGHET: Anna Modigh är ny som tandläkare. Men hon har 22 års yrkeserfarenhet – i sin tandsköterska Elaine Hilbrand.

TEXT: MATS KARLSSON FOTO: LASSE HEJDENBERG

När Anna Modigh studerade till tandläkare tänkte hon inte så mycket på hur viktigt det skulle vara att fråga arbetsgivaren om att få arbeta tillsammans med en erfaren tandsköterska, men när hon fick jobb vid folktandvården i Mjölby direkt efter examen hade hon turen att bli tilldelad en erfaren sköterska och insåg direkt

hur betydelsefullt det är.

– Som ny tandläkare kan man ibland känna sig osäker i olika behandlingssituationer. Då är

Anna Modigh

det A och O att kunna få stöd och hjälp av en tandsköterska som har lång erfarenhet, i mitt fall av Elaine Hilbrand. Hon känner ruti-

nerna, vad som behöver finnas framme vid en behandling och kan ge råd om vad jag kan behöva tänka på, förklarar Anna Modigh.

MEN FÖRUTOM DEN långa erfarenheten uppskattar hon också att samarbetet fungerar så bra:

– För mig är det viktigt att personkemin fungerar så att vi trivs med att jobba tillsammans, säger hon.

Också Elaine Hilbrand uppskattar samarbetet med Anna:

– Det är både roligt och sti-

mulerande. De unga är oftast väldigt duktiga och kunniga, och jag tycker om att få överföra kunskap om sådant som jag har lärt mig under åren. Dessutom kan Anna lära mig saker som hon fått med sig från utbildningen.

UNDER DE ÅR SOM Elaine Hilbrand arbetat som tandsköter-

● Som färsk tandläkare är det bra att få tips och råd av en tandsköterska med många år i yrket, tycker Anna Modigh.

● De unga tandläkarna är oftast väldigt duktiga och kunniga, och jag tycker om att få överföra kunskap om sådant som jag har lärt mig under åren, säger tandsköterskan Elaine Hilbrand.

ska har det hänt en hel del inom yrket, från att ha varit assistenter och upppassare till tandläkarna har tandsköterskorna förkovrat sig och utför mer avancerade arbetsuppgifter såsom fyllningar och avtryck. En utveckling

"För mig är det viktigt att personkemin fungerar så att vi trivs med att jobba tillsammans"

som gjort yrket mer stimulerande, tycker Elaine. Däremot har löneutvecklingen inte varit lika progressiv:

– **DE FLESTA** tandsköterskorna i min ålder och med min erfarenhet tjänar runt 25 000 kronor i månaden, nytexaminerade cirka 19 000 kronor. Jag tror att många som utbildar sig och

ska söka sitt första jobb blir väldigt besvikna över den lön de erbjuds, och många väljer att söka annat arbete i stället. Lönerna för oss erfarna och de nytexaminerade måste höjas för att yrket ska bli attraktivt, säger hon, och tillägger:

– Att vara tandsköterska är trots allt ett väldigt givande och roligt yrke. ●

Skenande tandsköterskebrist

De närmaste fem åren kommer det att bli stor brist på tandsköterskor. Utbildningskapaciteten motsvarar inte alls den framtida efterfrågan på yrkesgruppen.

TEXT: MATS KARLSSON

Det är främst de stora pensionsavgångarna som kommer att leda till brist på tandsköterskor.

– Vi känner en stor oro över hur vi ska få tag på tandsköterskor framöver, framför allt på grund av pensionsavgångarna, kommenterar Charlotte Johanson, personalchef i Blekinge.

I Jämtland-Härjedalen finns ett stort behov av tandsköterskor de närmaste fem åren, men behovet kommer att öka än mer senare.

– Möjligheten att rekrytera har minskat i och med att ingen utbildning finns i länet, säger Kicki Överud, personalkonsult.

Liknande svar kommer från flertalet folk tandvårdsorganisationer, men på några ställen

skönjs en ljusning, exempelvis i Jönköping och Gävleborg:

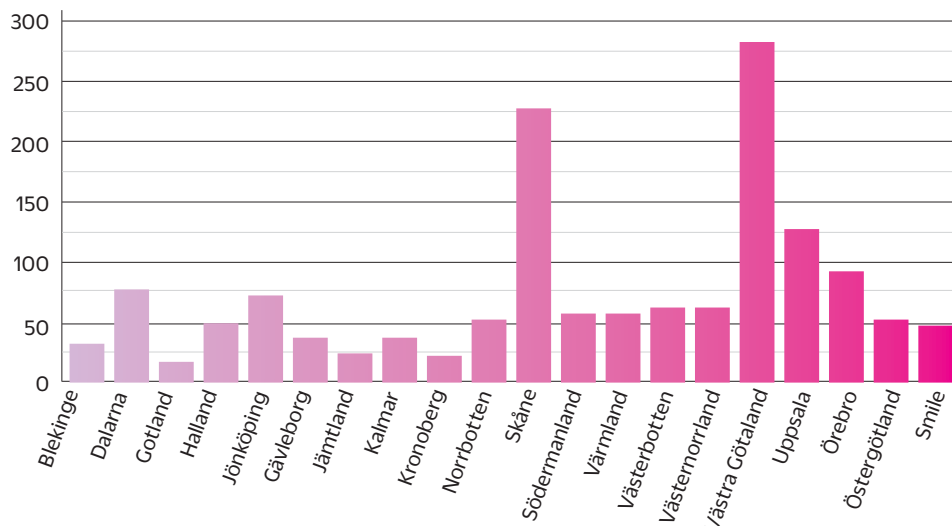
– Vi har köpt 15 platser på utbildningen i Tranås och hoppas att dessa blivande tandsköterskor ska börja jobba hos oss, be-

rättar PA-konsult Kristin Drabe.

– Det har startats en tandsköterskeutbildning i länet. Jag hoppas att vi kan rekrytera därifrån, säger HR-administratör Katharina Jonstrand. ●

Så ser tandsköterskebristen ut i landet

Siffrorna avser behovet av tandsköterskor de kommande fem åren för folk tandvården och Smile. Folk tandvården i Stockholm och Västmanland har inte svarat på enkäten.

Vår chef lämnar oss – tar du över?

I kuststaden Ronneby finns en modernt utrustad och väl etablerad praktikertjänstmottagning. Vi som jobbar här har farten uppe och trivs, men behöver någon som tar över. En ny chef och ägare – någon som vill driva egen praktik.

Är det kanske du?
Hör av dig så berättar vi mer!

**PRAKTIK
TILL SALU!**

Telefon: 0457-104 93

E-post: info@teamprisicar-fassberg.se

Adress: Kungsgatan 37, 372 37 Ronneby

DentiPro – Apotekets kompletta tandvårdsserie för alla behov. Maximal fluorhalt. Inga färgämnen.

WHITENING

STARKA TÄNDER

SENSITIVE

FRÄSCH ANEDRÄKT

MELLANRUM

MUNTORRHET

DentiPro är Apotekets egen tandvårdsserie. Den är utvecklad i samarbete med ledande experter, och fri från färgämnen och andra onödiga tillsatser. Effektiv och skonsam munvård, utan några konstigheter.

Produkterna är indelade i sex kategorier, utifrån de vanligaste behoven inom tandvård. Tandkliniker kan göra sina beställningar direkt via DAB Dental. Mer info om DentiPro hittar du på apoteket.se

ODONTOLOGISK RIKSSTÄMMA & SWEDENTAL

12-14 NOVEMBER 2015
SVENSKA MÄSSAN, GÖTEBORG

SE HELA MÄNNISKAN

FRAMTIDEN LIGGER I HELHETEN

Årets Riksstämma sätter tandvård och tandhälsa i ett sammanhang av allmän hälsa och sjukdom, livsstil, forskning och samhälle. Vi vill förmedla tankar och metoder för god tandvård för patientens bästa välbefinnande och hälsa genom ett kvalitativt patientomhändertagande med inriktning mot framtiden.

Registreringen öppnar i augusti. Välkommen!

ODONTOLOGISK
RIKSSTÄMMA 2015

GÖTEBORG

SWEDENTAL®

www.ors2015.se

Örebro satsar på tandvårdsbiträden

Bristen på tandsköterskor är stor i landet, men vid folk tandvården i Örebro har man hittat en lösning för att klara verksamheten – den nya yrkeskategorin tandvårdsbiträden har införts.

– Hittills har försöket slagit ut väl, säger tandvårdsdirektör Göran Stegersjö.

TEXT: MATS KARLSSON
FOTO: PAVEL KOUBEK

Folk tandvården i Örebro hade hoppats att en tandsköterskeutbildning skulle starta där, men så blev det inte. Utbildningen hade behövts för att täcka det framtida behovet av tandsköterskor. Men den uteblivna utbildningen ledde i stället till satsningen på så kallade tandvårdsbiträden. Intresset att söka tjänsterna har varit stort, och

Göran Stegersjö

för närvarande arbetar 15–20 tandvårdsbiträden ute på klinikerna, där de också får sin utbildning.

– De ska inte ersätta tandsköterskorna utan ta över arbetsuppgifter, så att tandsköterskorna kan arbeta med mer kvalificerade uppgifter, förklarar Göran Stegersjö.

HAN PÅPEKAR ATT det inte är ledningen som ska bestämma vad tandvårdsbiträden ska arbeta med ute på klinikerna.

– Personalen får själv avgöra hur dess kompetens kan utnyttas på bästa sätt.

När tankarna på den nya yrkeskategorin dök upp var det en del som höjde på ögonbrynen ute på klinikerna, och en rad frågor restes om vad tandvårdsbiträden skulle arbeta med.

– Vi var kanske lite för snabba från ledningens sida. Vi borde ha informerat mer, säger Göran Stegersjö.

● Tandsköterskan Linnea Nilsson tycker att projektet med tandvårdsbiträden slagit ut väl. Till höger tandvårdsbiträdet Therese Norrström, som fått blodad tand och sökt tandsköterskeutbildning.

Men ganska snabbt efter att tandvårdsbiträdena var på plats – de har sex månaders förordnanden – ändrades attityden, och man ville ha kvar dem även i fortsättningen. Därför har förordnandena utökats med ytterligare sex månader.

Fler folk tandvårdsorganisationer har hört av sig och vill veta mer om satsningen i Örebro, men om den nya yrkeskategorin kommer att sprida sig till övriga landet återstår att se.

– För vår del har satsningen i alla fall slagit ut väl, säger Göran Stegersjö.

Linnéa Nilsson, tandsköterska i Kumla och lokal facklig ordförande, berättar att projektet med tandvårdsbiträden har fungerat bra hittills.

– I början var vi skeptiska, men efter att ha fått mer information kände vi oss nöjda, speciellt som vi själva ute på klinikerna får bestämma om vilka arbetsuppgifter tandvårdsbiträdena ska ha. Här i Kumla har vi exempelvis fått viktig avlastning i sterilen.

DÄREMOT SER HON inte tandvårdsbiträdena som en permanent lösning:

– Fler tandsköterskor behövs, speciellt med tanke på de stora pensionsavgångarna framöver. Vi tandsköterskor har i dag låga löner, och det känns inte bra att det skapas en yrkeskategori som har ännu lägre löner. Det jag hoppas på är att en del av tandvårdsbiträdena trivs och söker in på tandsköterskeutbildningen. Då har de redan erfarenhet från tandvården när de går utbildningen. ●

”De ska inte ersätta tandsköterskorna utan ta över arbetsuppgifter, så att tandsköterskorna kan arbeta med mer kvalificerade uppgifter.”

Nytt yrke

● Ann-Charlotte Engberg, steriltekniker och handledare på sterilteknikerutbildningen, tror att fler steriltekniker kommer att behövas inom tandvården. Hon är säker på att adepten Carola Åkerling kommer att få jobb efter utbildningen.

● Full fart för blivande steriltekniker Carola Åkerling. "Jag trivs jättembra", säger hon.

Steriltekniker klarar ökade

I dag finns ganska få steriltekniker inom tandvården, men i framtiden kan de bli fler.

– Hygienkraven blir allt högre, och vi är en yrkesgrupp som behövs, säger Ann-Charlotte Engberg, steriltekniker och handledare på sterilteknikerutbildningen.

TEXT: MATS KARLSSON FOTO: STÉFAN ESTASSY

V arje dag passerar en stor mängd instrument och annat gods sterilcentralen vid Specialisttandvården vid folk tandvården i Gävle, dels från specialistklinikerna, dels

från sjukhustandvården. De höga kraven på sterilitet ställer också höga krav på dem som arbetar i sterilen. Och det innebär i sin tur att det behövs spetskompetens, tycker EU, som tagit fram ett direktiv som innebär att de som utbildar sig till steriltekniker också ska ha både teoretisk och praktisk utbildning i tandvård.

FÖR FÖRSTA GÅNGEN ingår nu både teoretisk och praktisk utbildning inom tandvården i ste-

rilteknikerutbildningen.

En av de cirka 35 personer som just nu går den ett och ett halvt år långa utbildningen är Carola Åkerling. Hon har Ann-Charlotte Engberg som handledare och var i mars ute på den veckolånga praktiken. Tidigare har Carola Åkerling och kurskamraterna haft teoretisk utbildning i tandvård.

– Jag trivs med utbildningen. Det känns som om jag hittat rätt, säger hon, och berättar att hon gärna kan tänka sig att ar-

● Carola Åkerling går den en och ett halvt år långa sterilteknikerutbildningen. En del i den är praktik vid Specialisttandvården vid folktandvården i Gävle.

Endast
1475 kr
i månaden*

KOM IGÅNG MED KVALITETSSÄKRAD GUIDAD KIRURGI

SKONSAMT FÖR PATIENTEN EFFEKTIVT FÖR KLINIKEN

Med mer än tio års erfarenhet inom området hjälper vi dig att komma igång med marknades bästa planeringsverktyg-SIMPLANT®.

Vi erbjuder nu en kostnadseffektiv hyrlösning innehållande startpaket med klinisk utbildning, programvaror, teknisk support och auskultation vid tre tillfällen.

Välkomna att kontakta oss direkt på info@sddental.se eller ring 072 303 01 14
Läs mer på www.sddental.se

*pris exklusive moms

Vill du annonsera?

Scanna koden för att
ladda ner annonsprislister
och utgivningsplan

Tandläkar
tidningen

hygienkrav

beta inom tandvården efter utbildningen. De flesta jobben finns dock på sjukhusens sterilcentraler, på labb, men också på vissa företag där det är viktigt med sterila miljöer.

MEN I FRAMTIDEN kan sterilteknikernas kompetens komma att efterfrågas allt mer inom tandvården, framför allt inom folktandvårdsorganisationerna och de stora privata tandvårdsföretagen.
– Min erfarenhet från en

del kliniker jag varit ute på är att kunskapen kan bli bättre om hur man ska hantera det gods som kommer in och se till så att autoklaver och diskdesinfektorer valideras och håller den standard som krävs.

Därför behövs sterilteknikerna, förklarar handledaren Ann-Charlotte Engberg, som arbetat inom sterilområdet i 15 år, varav fyra år som steriltekniker. ●

Tandläkar tidningen

Prenumerera på oss!

Den tidning du just håller i din hand är en specialutgåva till hela tandvårdsteamet från oss på Tandläkartidningen. Tycker du att denna tidning är intressant tror jag att du också kan ha nytta och glädje av att läsa den vanliga Tandläkartidningen.

Vill du prenumerera på Tandläkartidningen? Det är enkelt. På www.tandlakartidningen.se hittar du ett bra prenumerationserbjudande.

Gör som dina kollegor, läs Tandläkartidningen!

Örjan Björklund
Chefredaktör

Vi söker nya medarbetare

Tandläkare, två tjänster

Folktandvården söker två tandläkare till vår klinik i Hjo.

Hjo, den vackra trästaden, vid Vätterns klara vatten och den omgivande vackra naturen bjuder många fritidsaktiviteter som exempelvis golf och båtliv. Du finner även ett rikt kulturutbud, charmiga caféer och restauranger. Besök gärna <http://www.vastsverige.com/sv/hjo/>

Arbetsuppgifter

Som tandläkare hos oss arbetar du i team med övrig personal och sätter patienten främst. Här möter du alla åldersgrupper och alla typer av behandlingar. Hos oss får du möjligheten att arbeta heltid eller deltid utifrån dina önskemål.

Kvalifikationer

Vi vänder oss till dig som är legitimerad tandläkare

och brinner för att utveckla verksamhet och att motivera andra. Du har stort engagemang för ditt arbete, är serviceminded och kundfokuserad och ser de möjligheter som en stor tandvårdsorganisation kan erbjuda.

Tillsvidare. Heltid. Tillträde enligt överenskommelse.

Ref.nr: 2015/1607

Upplysningar: Klinikchef Lena Gustavsson
010-441 72 83, 0709-13 66 47

Sista ansökningsdag: 2015-05-03

Vi ses på www.vgregion.se/jobb

Folktandvården Västra Götaland är en del av Västra Götalandsregionen. Vi förbättrar folkhälsan för barn och vuxna genom att erbjuda allmän- och specialisttandvård samt Frisketandvård - tandvård till fast pris, på miljödiplomerade mottagningar. Vi utbildar framtidens tandvårdspersonal och satsar på patientnära forskning. Vår gemensamma vision är att allt fler ska vara friska i munnen hela livet.

FOLKTANDVÅRDEN

folktandvarden.se/vgregion

Platsannonser

Vill du jobba som tandläkare i Norrköping ?

Här har du chansen.

Vi behöver en tandläkare till, för att klara av patienttrycket i samband med nuvarande tandläkares funderingar runt deltid.

Praktiken är PTJ-ansluten, arbetar med Opus, digital röntgen. Tillträde hösten -15

Mejla: per-olof.jansson.02@ptj.se

Sjukhustandläkare/ allmäntandläkare

Värnamo Folk tandvård

Läs mer och ansök på www.rjl.se/jobb

Tandläkarcenteret Christiania tannlegesenter i Oslo centrum söker Ortodontister

På klinikken finns allmentandläkare, specialister inom parodontologi, protetik, ortodonti, endodonti och käkkirurgi.

Både heltid och deltid är av intresse. Välkommen att höra av dig!

Kontakta oss på jobb@christiania-tannlegesenter.no.

Vill du veta mer om oss, läs mer på vår hemsida:

www.christiania-tannlegesenter.no

Nyheter och nytta i Tandläkartidningen

Tandläkar
tidningen

LANDSTINGET BLEKINGE SÖKER

Klinikchef Folk tandvården i Jämjö

Vill du leda och samtidigt arbeta kliniskt?

Folk tandvården i Blekinge erbjuder dig goda utvecklingsmöjligheter, såväl inom ledarskap som inom odontologi.

Välkommen med din ansökan senast den 30 april.

Läs mer om tjänsten och ansök här: www.ltblekinge.se

LANDSTINGET BLEKINGE

Ortodontist

Ortodontister søkes til Oslo og omegn i hel eller deltidsstillinger
For ytterligere informasjon og søknad med CV sendes til

e-post: ortodontist@oslo-tannregulering.no

DENTIST TO OMAN

American Dental Center-Muscat, The beach front capital of Oman, seeking a skilled and quality oriented General Dentist, minimum 3 years experience.

Enjoy year round sun shine, tax free income, practice high end dentistry in a modern facility.

Email resume to info@adcoman.com

Firas.habaj@gmail.com

Var med och skapa Sveriges bästa tandvård.

NU SÖKER SMILE TANDVÅRD
FLER MEDARBETARE:

- ▶ **TANDLÄKARE** Arboga, Mariestad, Västerås
- ▶ **TANDHYGIENISTER** Linköping, Norrköping (vik)
- ▶ **ORTODONTIASSISTENT** Mölndal
- ▶ **SPECIALIST I ORTODONTI** SDIC Stockholm
- ▶ **SPECIALIST I PEDODONTI** Malmö

ANSÖKAN. På www.smile.se/karriär kan du läsa mer om oss som företag och våra lediga tjänster. Där kan du även skicka in en spontanansökan och på så sätt bli sökbar för samtliga av våra lediga tjänster.

FRÅGOR. Om du har frågor är du välkommen att kontakta vår rekryteringschef Tobias Seger, 0705-413491, tobias.seger@smile.se

Colosseum Smile Group är Nordens största privata tandvårdskedja med 41 kliniker i Sverige, Norge och Danmark. Smile är Sveriges största privata tandvårdskedja med 24 kliniker på 20 orter och 500 medarbetare, varav cirka 40 är specialister. Vi har målet att skapa Nordens och Sveriges bästa tandvård och vara branschens bästa arbetsplats.
www.smile.se

Rigshospitalet

To stillinger som specialtandlæge ved Tand-Mund-Kæbekirurgisk klinik

To stillinger som specialtandlæge ved HovedOrtoCentret Tand-Mund-Kæbekirurgiske klinik er ledig til besættelse per 1. maj 2015 eller snarest muligt herefter.

Stillingen ønskes besat med specialtandlæger i Tand-mund-kæbekirurgi. Stillingerne omfatter klinisk aktivitet i Tand-mund-kæbekirurgi og deltagelse i forvagt.

Specialtandlægerne indgår på linje med klinikens øvrige specialtandlæger i varetagelsen af klinikens kirurgiske funktioner og ambulatoriarbejde, stuegang m.v.

Klinikken for Tand-mund-kæbekirurgi har, i lighed med Rigshospitalet iverigt, funktion som undervisnings- og forskningshospital, forventes det at specialtandlægen har dokumenteret undervisnings- og forskningserfaring.

Stillingerne er 37 timer ugentligt.

Det forudsættes endvidere, at specialtandlægerne har

bred erfaring indenfor det tand-mund-kæbekirurgiske arbejdsområde generelt.

Der er som ovennævnt knyttet vagtforpligtigelse til stillingerne. Vagtforpligtelsen omfatter deltagelse i 7- skiftet forvagt. Vagten er organiseret med tilkaldevagt fra hjemmet mandag-torsdag og søndag, mes der er bundet vagt fredag-lørdag.

Stillingsbeskrivelse og yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til klinikchef Thomas Kofod, tlf. 35 45 06 26

Ansøgning vedlægges kopi af specialtandlægeautorisation, curriculum vitae indeholdende publikationsliste.

Løn og ansættelsesvilkår i henhold gældende overenskomst Region Hovedstaden (Danske Regioner) og Dansk Tandlægeforening .

Ansøgningsfris senest 20. maj 2015 inden kl. 12:00.

Rigshospitalet er røgfrit.

REGION

Följ oss på Twitter!
@Tandlakartidnin

Tandläkar
tidningen

Specialistkliniken för Dentala Implantat firar 30 år och byter namn till GHP Specialisttandläkarna Nacka!

Medarbetare sedan 1985!

Kirurgsköterska Ulla Norén och protetikspecialist
Claes Ellgar var med redan 1985!

GHP Specialisttandläkarna Nacka

Värmdövägen 121, 131 37 Nacka

Tel 08-718 30 50, Fax 08-718 00 13

Mail: info.nacka@specialisttandlakarna.se

Mer information på:

www.nacka.specialisttandlakarna.se

SPECIALISTER ORAL PROTETIK

Pär Almqvist
Jakob Christensen
Per Ekenbäck
Claes Ellgar

SPECIALIST KÄKKIRURGI

Sten Holm

SPECIALIST PARODONTOLOGI

Juhani Fischer

SPECIALIST ORAL RADIOLOGI

Inger Eklund

SPECIALIST ANESTESIOLOGI

Gunilla Caneman

ALLMÄNTANDLÄKARE

Olle Lindwall

TANDHYGIENISTER

Marina Henriksson
Marie Ljungberg

PEOPLE HAVE PRIORITY

BORRA & NJUT!

syneo VISION

PREMIUMSERIEN

WK-56 LT

WK-99 LT

WK-66 LT

5 x LED

syneo FUSION

KVALITET & EKONOMI

WG-56 LT

WG-99 LT

WG-66 LT

Strömma din musik trådlöst, ett välbalanserat ljud i klassisk design!

Köp 4 instrument från W&H och få en **Marshall Acton högtalare** på köpet. (Värde 2200,-) Perfekt för väntrummet på din tandläkarpraktik! Storlek: 265 x 160 x 150 mm.

W&H Nordic AB, t: 08-445 88 30, e: office@whnordic.se, www.wh.com

Följ whnordic på Instagram!